

Yuhana

Isa ye Kuma le ri men bɔni Alla rɔ

¹ A damira, Kuma tɛɛ ye. Kuma ni Alla tɛɛ ye i ɲɔɔn fɛ. Kuma wo ye Alla le ri.

² Kɛbi fɔlɔfɔlɔ Kuma ni Alla ye i ɲɔɔn fɛ.

³ Alla ka fen bɛɛ dan Kuma de la. Fen bɛɛ mɛn danda, a ma foyi dan Kuma kɔ ma.

⁴ Ale le ɲenemaya ri. Nenemaya ye kɛnɛbɔlan de ri adamaden bɛɛ ma.

⁵ Kɛnɛbɔlan bɔra dibi rɔ, kɔni dibi wo ma se a ma.

⁶ Alla ka cɛɛ kelen nana mɛn tɔɔ ko *Yuhana mɛn ye mɔɔ sunna ji rɔ.

⁷ A nara ka kɛ sere ri, ka kɛnɛbɔlan wo ko fɔ mɔɔilu yɛ, sa mɔɔilu bɛɛ ri lemeniya kɛnɛbɔlan wo ma a la kumailu sababu la.

⁸ A tɛɛ tɛ kɛnɛbɔlan wo ri, kɔni a nara kɛnɛbɔlan wo sereyala.

⁹ Kɛnɛ wo tɛɛ ye kɛnɛbɔlan bɛɛ bɛɛ le ri, mɛn ye kɛnɛ bɔla adamaden bɛɛ yɛ. Ale nani tɛɛ dunuɲa rɔ.

¹⁰ Nba, Kuma wo tɛɛ ye dunuɲa rɔ. Alla ka dunuɲa dan Kuma wo le la, kɔni dunuɲa ma a lɔn.

¹¹ Kuma wo nara a la jama le kanma, kɔni a la jamana mɔɔilu ma ii sɔn wo ma.

¹² Kɔni mɔɔ mɛnilu sɔnda a ma, mɛnilu kɔnin lemeniyara a ma, a ka se di woilu bɛɛ ma ka kɛ Alla denilu ri.

¹³ Ii ma kɛ Alla denilu ri ikomin muso ye den sɔrɔnna ɲa mɛn ma. Ii ma kɛ Alla denilu ri ka a

* **1:6** Mɔɔ ye a fɔla Yuhana mɛn ma ko Yaya.

masorɔn cɛɛ do ye a fɛ a muso ye den sɔrɔn, wala ka a masorɔn muso lɔɔ tɛɛ ye cɛɛ do la, wala cɛɛ lɔɔ tɛɛ ye muso do la. Alla jɛɛ le ka ii kɛ a denilu ri.

¹⁴ Nba, Kuma wo kɛra adamaden di ka na i sii an tɛma. An ka a la nɔɔrɔ yen, Dence kelen mɛn kelen pe bɔni Fa Alla rɔ. Nɔɔrɔ wo le a kan, a ni jumaya ba a ni tuja.

¹⁵ Nba, Yaya ka sereya bɔ a la ko rɔ ka a kan nabɔ ko: «N kan tɛɛ ye mɛn ma ko: «Mɛn nato n kɔ, ale le jin di. A ka bon n di, ka a masorɔn a tɛɛ ye ye ka a tɛɛn n ma sɔrɔn fɔlɔ.»»

¹⁶ Nba, an bɛɛ ra do sɔrɔn a la jumaya ba rɔ. Baa a ra jumaya kɛ an yɛ, ka do la a kan tuma bɛɛ.

¹⁷ Alla ka sariya mɛn di an ma, ka fara Nabi Musa la, kɔni a ka a jumaya ba a ni a tuja di an ma ka fara Isa Nenematɔmɔnin na.

¹⁸ Mɔɔ si ma Alla yen a ja la fɔlɔ habadan, kɔni mɛn kelen pe bɔni Alla rɔ, wo mɛn fanan ye Alla ri, ale le ka an nalɔnniya Alla la ko la. A ye Fa Alla tɔrɔfɛ tuma bɛɛ.

Yaya mɛn ye mɔɔilu sunna ji rɔ †a la sereya

¹⁹ Nba, Yahudiya la kuntii mɛn ye Jerusalemu, woilu ka ii la sarakalaselailu a ni Lebi bɔnsɔnilu lawa, tuma mɛn na, ko ii ye Yaya majininka ko: «Yon de ile ri?» Yaya la sereya le jin di.

²⁰ Yaya ma a sɔsɔ, kɔni a ka a fɔ ka a gbɛ ii yɛ ka ii jabi: «Nde tɛ Nenematɔmɔnin di.»

²¹ Wo rɔ, ii ka a majininka ko: «Nba, a kɛnin di? I ye Nabi Eli le ri wa?» A ka a fɔ ko: «Nde tɛ Nabi Eli ri.» Ii ka a majininka ikɔ tuunni ko: «Alla la nabi mɛn ko fɔni, ile le wo ri wa?» A ka a fɔ ko: «Ɛɛn de.»

† **1:18** Mɔɔ mɛnilu ye sunna ji rɔ: wo kɔrɔ ye le ko ii ra lemɛniya Alla ma Isa tɔɔ rɔ.

22 Wo rɔ ii ka a fɔ ko: «Yon de i ri? An ye wa jabili kelen don mɔɔilu bolo mɛnilu ka an nana i ma. I ye nfen fɔla i jɛɛ la ko rɔ?»

23 Yaya ka ii jabi: «N ye mɔɔkan, mɛn ye bɔla wula kɔndɔ ko: «Ai ye sila latelen, Maari ri taama mɛn kan.» Ikomin Nabi Esayi kumara ja mɛn kitabu kɔndɔ.»

24 Mɔɔilu mɛn ka ii kelaya woilu tɛɛ ye Farisilu le ri.

25 Wo ka jininkali kelen di a ma: «I ko i tɛ Mɔɔ Nenematɔmɔnin di. Nabi Eli tɛ i ri. I tɛ nabi fanan di mɛn ko fɔni. Wo rɔ, nfenna i ye mɔɔilu sunna ji rɔ.»

26 Yaya ka ii jabi: «Nde ye mɔɔilu sunna ji rɔ. Kɔni mɔɔ do ye ai tɛma yan ai ma a lɔn,

27 wo natɔ n kɔ ma, hali ka a la sanbara julɔ fulɛn ka a bɔ a sen dɔ, wo ka bon nde ma.»

28 Ko wo bɛɛ taminda Betani so kɔndɔ a ni Juriden Ba telebɔ rɔ, Yaya tɛɛ ye mɔɔilu sunna ji rɔ yɔrɔ mɛn dɔ.

Isa ye Alla Dencɛ le ri

29 Lon wo taminnin, Yaya ka Isa natɔla yen, tuma mɛn na, a ka a fɔ ko: «Ai ja lɔ! Alla la Saa bulan de, mɛn ye julumun bɔla dunɔja ma.

30 N tɛɛ ye kumala jin de la ko rɔ. N ka a fɔ ai ye ko: «Mɛn natɔ n kɔ, ale le jin di. A ka bon n di, ka a masɔɔn a tɛɛ ye ye ka a tɛɛn n ma sɔɔn fɔlɔ»

31 Nde ma a lɔn, kɔni nde nani ka na mɔɔilu sun ji rɔ kosa a ri yiraka Isirayɛlikailu la.»

32 Nba, Yaya ka sereya bɔ ko: «N ka Alla la Nii Seniman yen, mɛn bɔla sankolo rɔ. A kɛni ikomin kanba. A jiira ka i sii Isa kan ka a to a kan.

³³ N jεε tun ma a lɔn fɔlɔ ko ale le, kɔni mɛn ka n kelaya ko n ye na mɔɔilu sun ji rɔ, wo le ka a fɔ n ye ko: «I wa Nii Sɛniman jiitɔla yen mɔɔ mɛn kan ka to a kan, wo le kɛtɔ Nii Sɛniman najiila mɔɔilu ma.»

³⁴ Nde ka a yen. N ye sereya le ri cεε la ko rɔ. A ye Alla Dencε le ri.»

Isa ka a la karandenilu fɔlɔ kili

³⁵ Lon wo taminnin kɔ rɔ, Yaya ni a la karanden fila lɔni tεε.

³⁶ Yaya ka Isa tamintɔla yen, ka a fɔ ko: «Ai ye ai ja lɔ Alla la Saa bulan na.»

³⁷ Yaya la karanden fila ka kuma wo lamɛn tuma mɛn na, ii bilara Isa kɔfε.

³⁸ Isa ka a ja lase a kɔ ma ka Yaya la karanden fila wo yen mɛn tεε bilani a kɔfε. A ka ii mapininka ko: «Ai ye nfen de kɔ.» Ii ka a jabi: «Rabi, i siini mi?» Rabi kɔrɔ ye le Heburu kan dɔ ko karanmɔɔ.

³⁹ Isa ka ii jabi: «Ai ye na. Ai ri wo yen.» Ii nara, ii ka Isa sii yɔrɔ yen. Ii tora a tɔrɔfε haan wura dafε. Ka a tɛrɛn tele tala a ra tamin haan wura tele waati.

⁴⁰ Mɔɔ fila woilu tɛma, mɛnilu ka Yaya la kuma lamɛn, ka ii bila Isa kɔfε, do tɔɔ le ko Andere. Andere ka a kɔrɔcε Simɔn Piyɛri le pinin.

⁴¹ A ka a yen waati mɛn na, a ka dantεɛli wo bεε kε a kɔrɔ Simɔn ye. A ka a fɔ a ye ko: «An da Mɔɔ Suwandinin yen, mɛn kɔrɔ ye ko Mɔɔ Nenematɔmɔnin.»

⁴² Andere wara a kɔrɔcε ri Isa ma. Isa ka Simɔn mafɛne bεrε bεrε kε. A ka a fɔ a ye ko: «Ile le Simɔn di, Yuhana dencε. I ri i kili le butun ko Sefasi, mɛn kɔrɔ ye Piyɛri‡.»

‡ 1:42 Piyɛri kɔrɔ ye le ko kaba

⁴³ Wo lon taminnin, Isa ye a fɛ ka wa Kalile. A ka Filipe yen ka a fɔ a yɛ ko: «Bila n kɔfɛ.»

⁴⁴ Filipe wo ye Bɛtisayidaka le ri. Bɛtisayida fanan ye Andere ni Simɔn na so le ri.

⁴⁵ Awa, Filipe ka Natanayeli yen, ka a fɔ a yɛ ko: «Nabi Musa la sariya sɛbɛra, a ni nabiilu sɛbɛra mɛn na ko rɔ, an da wo yen. Isa Nasarɛtika le ri, Yusufu dɛncɛ.»

⁴⁶ Natanayeli ka a fɔ Filipe yɛ ko: «Nasarɛti ri se fen do labɔla mɛn ka ji?» Filipe ka a jabi: «Na, i ri a yen.»

⁴⁷ Isa ka Natanayeli natɔla yen a ma ka a fɔ a ma ko: «Isirayɛlika bɛrɛ bɛrɛ le jin di, tɔɲɔli si tɛ a la ko rɔ.»

⁴⁸ Natanayeli ka Isa maɲininka ko: «I ka a lɔn de ko yon de n di?» Isa ka a jabi: «Yani Filipe ye i kili waati mɛn, n ka i yen toroju le la.»

⁴⁹ Natanayeli ka a fɔ a yɛ ko: «Karanmɔɔ, i ye Alla la Den de ri. I ye Isirayɛli mansa le ri!»

⁵⁰ Isa ka a jabi: «N ka a fɔ i yɛ ko n ka i siini yen toroju kɔrɔ. I ra lemɛniya wo le kosɔn wa? Nba, i ri koilu yen, mɛnilu ka bon wo ri paaɔn.»

⁵¹ Isa ka do la kuma wo kan ka a fɔ ko: «Ɔɔn. N ye tɔɲa le fɔla ii yɛ: lon do nato, ai bɛɛ ri sankolo dalakani yen, ka Alla la mɛlekailu yen jiini ka yɛlɛ kɛla Mɔɔ Dɛncɛ ma.»

2

Kɔɲɔmalɔ tolon mɛn kɛra Kana so kɔndɔ

¹ Nba, a tele sawanan lon, kɔɲɔmalɔ kɛra Kana so kɔndɔ Kalile mara rɔ. Isa na tɛrɛ ye.

² Isa a ni a karandenilu fanan kilini tɛrɛ kɔɲɔmalɔ rɔ.

³ A sera waati do ma rɛsɛnɛji banda fewu. Isa na ka a fɔ a yɛ ko: «Rɛsɛnɛji ra ban fewu.»

⁴ Isa ka a jabi: «N na, nfen ye nde ni ile tɛma? N na waati ma se fɔlɔ.»

⁵ A na ka a fɔ baaradenilu yɛ ko: «A ye mɛn fɔla ai yɛ, ai ye wo kɛ.»

⁶ Jundaa kabalaman belebele ba wɔɔrɔ tɛrɛ ye ii bolo ye, mɔɔ ri se litiri biseyin haan litiri kɛmɛ ni a kɔ jɔɔn kɛla a kɔndɔ. Woilu ye ii bolo ka ii sɛninya mɛn bɛnni ii la namun ma.

⁷ Isa ka a fɔ baaradenilu yɛ ko: «Ai ye jundaa lafa ji la.» Baaradenilu ka jundaa lafa haan a da la.

⁸ Wo kɔ rɔ, Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «Ii ye ji jɛn ta ka wa a ri dɔɔnninta ko janabɔla kunnasiiba ma sisen.» Baaradenilu ka wo kɛ.

⁹ Damununta ko janabɔla kunnasiiba a ka ji wo nene, ji mɛn yɛlɛmanda ka kɛ rɛsɛnɛji ri. A ma a lɔn rɛsɛnɛji bɔni fan si, kɔni baaraden mɛnilu ka ji ta jundaa kɔndɔ, woilu ka a lɔn. A ka kɔjɔcɛ kili,

¹⁰ ka a fɔ a yɛ ko: «Mɔɔ wa kɛ rɛsɛnɛji ratallanna mɔɔilu la, a ye rɛsɛnɛji jumajuma fɔlɔ le ratallanna ii la. Ii ja wa laminin minin tuma mɛn na, a ri rɛsɛnɛji gbɛrɛ ratallan ii la, mɛn duman tɛ kɔsɛbɛ. Kɔni ile ra rɛsɛnɛji jumajuma lamara fɔɔ sisen!»

¹¹ Nba, Isa la tɔɔmasere kabannako fɔlɔ le wo ri, a ka mɛn kɛ Kana so kɔndɔ Kalile mara rɔ. Isa ka a la nɔɔrɔ yiraka tende. Wo kɛra sababu ri, a la karandenilu lara a la.

¹² Wo taminnin kɔrɔ, a wara Kapɛrinahumu so kɔndɔ, a ni a na a ni a dɔɔcɛilu a ni a la karandenilu. Ii tora ye ka tele dando kɛ ye.

Isa ka julailu gbɛn Allabatobonba la Jerusalem

¹³ Nba, Yahudiyailu la Taminkunna Sali tun da sudunya. Wo rɔ, Isa wara Jerusalemu.

¹⁴ A donda Allabatobonba jin kɔndɔ ka julailu tɛrɛn ye, mɛnilu tɛrɛ ye nisiilu ni saailu ni sokɔndɔ kanbailu fɛrɛla. A ka wodifalonnailu siini tɛrɛn ii la tabaliilu kɔfɛ fanan.

¹⁵ Nba, Isa ka fojulu kɛ bonsan di, ka mɔɔilu labɔ Allabatobonba jin kɔndɔ a ni ii la nisi ni ii la saa, ka wodifalonnailu la wodi gbanan dawuya duu ma, ka ii la tabali labe.

¹⁶ A ka a fɔ kanba majiralailu fanan yɛ ko: «Ai ye kanbailu labɔ yan! Ai kana n Fa la bon kɛ julaya bon de.»

¹⁷ Isa la karandenilu hankili bilara sɛbɛli kuma wo rɔ ko:

«I la bon na ko gbeɛman n ma a ja jɛrɛ jɛrɛ ma.»

¹⁸ Nba, Yahudiyailu la jɛmɔɔilu ka Isa maɲininka ko: «I ra ko mɛnilu kɛ jin, i ri tɔɔmasere kabannakoma su juman kɛ ka a yiraka an na ko jin kɛ saratii ye i bolo?»

¹⁹ Isa ka ii jabi: «Ai ye Allabatobonba jin tiɲan, yani tele sawanan n di a lawuli.»

²⁰ Yahudiya jɛmɔɔilu ka a fɔ a yɛ ko: «An ka Allabatobonba lɔ san binaanin ni san wɔɔrɔ le kɔrɔ. I ri se a lɔla tele sawa kɔrɔ wa?»

²¹ Kɔni Isa kan tɛrɛ ye Allabatobonba mɛn ma, a tɛrɛ ye wo fɔla a farikolo le ma.

²² Wo le ka a kɛ, Isa ka i wuli sayabatɔilu tɛma, a la karandenilu hankili bilara a la kuma wo rɔ. Ii lara kuma fanan na mɛn sɛbɛni Alla la kitabu kɔndɔ, a ni ii lara Isa la kuma fannan na.

Isa ka a lɔn mɛn ye mɔɔ sɔnɔmɛ rɔ

²³ Isa ka Taminkunna Sali ke Jerusalemu so kɔndɔ. Mɔɔilu ka a la tɔɔmasere kabannakoilu yen, wo rɔ mɔɔ siyaman ba lara a la.

²⁴ Kɔni Isa ma la mɔɔ woilu la baa a ka adamaden beɛ lɔn.

²⁵ A mako ma ke mɔɔ la sereyala, baa a ka a lɔn mɛn ye adamaden sɔnɔmɛ rɔ.

3

Isa ni Nikodemu la ko

¹ Nba, Farisi cɛɛ do tɛrɛ ye ye, a tɔɔ ko Nikodemu. Yahudiyailu la jɛmɔɔ do le tɛrɛ a ri.

² A nara ka Isa yen su tun da ko: a ka a fɔ ko: «Rabi, an ka a lɔn ko Alla le ka i kelaya an ma, ka na an karan. Mɔɔ si ti se wo kabannako tɔɔmasereilu jɔɔn kɛla ni Alla tɛ a fɛ.»

³ Isa ka a jabi: «N ye tɔɔna le fɔla i yɛ: ni mɔɔ mɛn ma sɔrɔn kokura, wo tii ti se Alla la mansaya yenna.»

⁴ Nikodemu ka a fɔ Isa yɛ ko: «Mɔɔ ri se sɔrɔnna cɛmɔɔbaya rɔ ka a kɔsɛ a na kɔnɔ rɔ ka sɔrɔn sija fila wa?»

⁵ Isa ka a jabi: «N ye tɔɔna le fɔla i yɛ: mɔɔ si ti se donna Alla la mansaya rɔ ni a ma sɔrɔn ji rɔ a ni nii* rɔ.

⁶ Mɛn bɔni faribanku rɔ wo ye faribanku le ri, mɛn bɔni Nii Sɛniman dɔ, wo ye nii le ri.

⁷ I kana kabannakoya baa n da fɔ ko: «mɔɔ ka kan ka sɔrɔn kokura.»

⁸ Fɔɔ ri a fili ikomin a duman yɛ ja mɛn. I ri a mankan mɛn, kɔni i ma a lɔn a ye bɔla fan si, i ma

* **3:5** Kerekikan dɔ nii ni fɔɔn beɛ ye kelen de ri

a lɔn a wala fan si. A ye wo ja le mɔɔilu fanan ye mɛn bɛɛ sɔrɔnni Nii Sɛniman dɔ.»

⁹ Awa Nikodemu ka Isa majininka ko: «Ko wo ye sela kɛla di?»

¹⁰ Isa ka a jabi: «I ye karanmɔɔ le ri Isirayɛlika ye, kɔni i ma wo lɔn wa?

¹¹ N ye tɔja le fɔla i ye: an ka mɛn lɔn, an ye wo le fɔla. An da mɛn yen, an ye wo le sereya bɔla. Kɔni ai ti sɔn an na sereya ma.

¹² Ni n ka dunuja koilu fɔ ai ye, kɔni ai ma la woilu la. A ye di wo rɔ, ni n ka sankolo koilu fɔ ai ye, ai ri la woilu la di?

¹³ Mɔɔ si ma don harijeene rɔ fɔɔ Mɔɔ Dence, mɛn jiini ka bɔ harijeene rɔ.

¹⁴ Nba, waati taminnin, Musa ka duuma sa munuja layɛɛ jiri la wula kɔndɔ ja mɛn ma, Mɔɔ Dence fanan ka kan ka layɛɛ wo ja le ma,

¹⁵ kosa mɔɔ si wa lemɛniya a ma, wo ri jɛnemaya banbali sɔrɔn.»

¹⁶ Baa, Alla ka dunuja mɔɔilu kanin kɔsɛɛ, wo rɔ, a ka a Dence kelen pe di, kosa mɔɔ si wa lemɛniya a ma wo kana halaki, kɔni a ri jɛnemaya banbali sɔrɔn.

¹⁷ Wo rɔ Alla ma a Dence lana ka kiti be dunuja kan, kɔni ka a kisi a la baraka rɔ.

¹⁸ «Mɔɔ si wa lemɛniya Dence ma, wo ti jalakila, kɔni mɔɔ mɛn ma lemɛniya wo tun da jalaki, baa a ma lemɛniya Alla Dence kelen tɔɔ ma.

¹⁹ Kɛɛya ra na dunuja rɔ, kɔni dibi duman adamaden ye ka tamin kɛɛya la, ka a masɔrɔn ii kɛwaliilu juuman. Kiti beni ii kan mɛn kɔsɔn, wo le wo ri.

20 Baa mɔɔ si ye kojuu kɛla, kɛnɛ wo ma di a yɛ fewu. A ti sɔn donna kɛnɛ wo rɔ, baa a tɛ a fɛ a kɛwaliilu ye bila gbɛ rɔ.

21 Kɔni mɛn ye taamala ka bɛn Alla la tɔɲa ma, wo le ye nala kɛnɛya ma, kosa mɔɔilu ri a yen gbɛ rɔ ko wo tii ra ko mɛn kɛ, a ra wo kɛ Alla la dɛmɛnnin de rɔ.»

Yaya ye sereya bɔla Isa la ko rɔ

22 Waati wo taminnin kɔ rɔ, Isa ni a la karanden wara Jude mara rɔ. Ii ka waati dando kɛ ye ka mɔɔilu sun ji rɔ.

23 Wo ka a tɛrɛn Yaya ye mɔɔilu sunna ji rɔ Enɔn mɛn ye Salimu tɔrɔfɛ. Yɔrɔ wo ye jiman diya ba le ri. Mɔɔilu nara a ma ka ii sun ji rɔ.

24 Wo waati rɔ, Yaya tɛrɛ ma bila kaso la fɔlɔ.

25 Awa, lon do rɔ, sɔsɔli do wulira Yaya la karanden doilu ni Yahudiya do tɛma. Sɔsɔli wo tɛrɛ ye dina seniyali landa le kan.

26 Ii nara Yaya tɛrɛn ka a fɔ ko: «Rabi, i kɛra mɛn na sereya ri, Juridɛn Ba kɔma, a ye mɔɔilu sunna ji rɔ. Sisen bɛɛ ra iwa a kɔfɛ.»

27 Yaya ka ii jabi: «Mɔɔ si ti se fen sɔrɔnna a jɛrɛ yɛ ni Alla ma di mɛn ma.

28 Aile mɛn ye yan, ai ri kɛ n na sereya ri ko n ka kuma wo fɔ ko: «Mɔɔ Nɛnematɔmɔnin tɛ n di», kɔni «n ye mɔɔ le ri mɛn na nani a jɛfɛ.»

29 Kɔɲɔmuso ye mɛn bolo wo le furucɛ ri, kɔni cɛɛ dɔɲɔɔ mɛn lɔni kɔ ma, a tolo ye a kan na. A wa furucɛ kan mɛn tuma mɛn na a ri sɛwa bakɛ. Wo rɔ, n sɛwani ka ɲaalen ka dafa.

30 Wo rɔ Isa la ko ka kan ka bonya ka tamin n na ko la, n na ko ka kan ka a majii bakɛ.

³¹ «Mɛn nani ka bɔ sankolo rɔ wo ye bɛɛ kun na. Mɛn nani ka bɔ dunuɲa rɔ wo ye dunuɲa ta le ri. Wo ye dunuɲa koilu le fɔla, kɔni mɛn nani ka bɔ sankolo rɔ wo ye fen bɛɛ kun na.

³² A ka mɛn yen a ni a ka mɛn mɛn a ye wo sereya le bɔla, kɔni mɔɔ tɛ sɔn a la sereya rɔ.

³³ Mɛn ka i sɔn a la sereya ma wo ye a yirakala ko Alla ye tɲa le fɔla.

³⁴ Baa Alla ka mɛn nana wo ye Alla la kuma le fɔla, baa Alla ye Nii Sɛniman dila a ma fewu.

³⁵ Fa Alla ye a Dence kaninna. A ka fen bɛɛ don Dence bolo.

³⁶ Mɛn wa lemɛniya Dence ma wo ri ɲenemaya banbali sɔrɔn. Mɛn wa a ban lemɛniyala Dence ma wo ti ɲenemaya banbali sɔrɔnna, kɔni Alla la mɔne ri to a ma fewu.»

4

Isa ka a ɲɔn bɛn Samarika muso la kɔlɔn da la

¹ Farisilu ka a mɛn ko Isa ye karandenilu sɔrɔnna ka tamin Yaya kan, ko a ye karandenilu sunna ji rɔ ka tamin Yaya kan fanan.

² (Kɔni Isa jɛrɛ tɛ mɔɔilu sunna ji rɔ; a la karandenilu le ye mɔɔilu sunna ji rɔ.)

³ Isa kɛni wo kalema, a bɔra Jude mara rɔ, ka a kɔsɛ Kalile.

⁴ A taatɔla Kalile, a ka kan ka Samari mara ratɛɛ.

⁵ A sera Samari so do kɔndɔ, so wo tɔɔ le Sikari. A tɛrɛ ye Yakuba la sɛnɛ tɔrɔfɛ, a ka mɛn di a dence Yusufu ma.

⁶ Awa, yɔrɔ wo rɔ Yakuba la kɔlɔn ye ye. Isa a tɛrɛ ra kɔri taama ma. A ka i sii kɔlɔn da la, tele tala waati.

⁷ Samarika muso do nara ji ta diya. Isa ka a fɔ a ye ko: «N sɔ ji rɔ n ni n min.»

⁸ (A la karandenilu tun da wa so kɔndɔ dɔɔnninta santa ninin diya.)

⁹ Samarika muso ka a fɔ Isa ye ko: «Nfenna ile, Yahudiya cɛɛ, ri n maɲininka ko n ye i sɔ ji rɔ, nde mɛn ye Samarika muso ri?» A damira ye mɛn di Yahudiyailu ni Samarikailu mako tɛ i jɔɔn na.

¹⁰ Isa ka a jabi: «Ni i ka Alla la sanba lɔn a ni mɛn ye a fɔla i ye ko: «n sɔ ji rɔ n ni n min,» ile tun da a maɲininka, a ni a tun da ji don i bolo, jɛnemaya ji kɔnin.»

¹¹ Muso ka a fɔ: «N maari, jilafe si tɛ i bolo ka ji ta mɛn na kɔlɔn kɔndɔ, baa kɔlɔn a ra jiini ba le. Ji mɛn ye jɛnemaya dila mɔɔ ma, wo sɔrɔnna mi?

¹² Ile, i ka bon ka tamin an benba Yakuba la, an buruju mɛn ka kɔlɔn jɛn di an ma? A ni a denceilu a ni a kolofenilu wo tɛɛ ye ji minna kɔlɔn ji jɛn de la.»

¹³ Isa ka a jabi: «Ni mɔɔ ka imin ji jɛn na, ji lɔɔ a ri a mira fanan,

¹⁴ kɔni n ye ji mɛn dila, ni mɔɔ mɔɔ ka wo ji min, ji lɔɔ tɛ wo tiɪ mira butun fewu. Baa ji wo di kɛ ikomin tenke a kɔndɔ ka jɛnemaya banbali di a ma.»

¹⁵ Muso ka a fɔ a ye ko: «Maari, ji wo di n ma. Wo wa kɛ ji lɔɔ tɛ n fanan mira. N mako ti bilala kɔlɔn ji jɛn na butun.»

¹⁶ Isa ka a fɔ a ye ko: «I ye wa i furuce kili ka na yan sisen.»

¹⁷ Muso ka a jabi: «Furuce ti n bolo.» Isa ka a fɔ a ye: «I jo ye a rɔ ka a fɔ ko: «Furuce ti n bolo.»

¹⁸ A damira ye mɛn di i ra furuce mɔɔ loolu sɔrɔn.

Cεε mεn ye i bolo sisen, i la cεε tε wo ri. I ka tupa le fɔ.»

¹⁹ Awa, muso ka a fɔ: «N maari, n da a payen ko i ye nabi le ri.

²⁰ Ande Samarikailu, an burujuilu ka Alla bato koyinkε jin kan. Kɔni aile Yahudiyailu ka a fɔ ko a fεrε tε fɔ mɔɔilu ye Alla bato Jerusalemu le. A ye di wo rɔ?»

²¹ Isa ka a fɔ a yε ko: «Ai ye la nde la, waati natɔ ai ti Fa batola koyinkε jin na, wala Jerusalemu.

²² Aile Samarikailu, ai ye fen batola ai ma fen mεn lɔn. Andeilu, Yahudiyailu, an ye fen de batola, an ka fen wo lɔn, ka a masɔrɔn kisi ko bɔni Yahudiyailu le rɔ.

²³ Awa, waati natɔ kɔnin, a ra se an ma, Alla batola bεrε bεrε ri Fa bato a sɔnɔmε puma la a ni tupa la, baa Fa ye mɔɔ wo jininna mεn di kε a batola bεrε bεrε ri.

²⁴ Alla ye Nii de ri, a ni bεε mεn ye a batola ka kan ka a bato sɔnɔmε puma la a ni tupa la.»

²⁵ Muso ka a fɔ Isa yε ko: «N ka a lɔn ko Mɔɔ Suwandinin a natɔ, mεn ye kilila Mɔɔ Nenematɔmɔnin. A wa na, a ri a bεε jafɔ an yε.»

²⁶ Isa ka a jabi: «Nde mεn kumala i yε mεn de ri.»

²⁷ Waati wo la a la karandenilu kɔsetola le tεrε. Ii kabannakoyara ka Isa yen kumala Samarika muso yε. Kɔni, mɔɔ si ma a mapininka ko: «I ye nfen kela wa?» Ni wo tε, «Nfenna i ye kumala muso jin yε?»

²⁸ Awa, muso ka a la jitafen bila yɔrɔ wo rɔ i kɔrɔkɔrɔ, ka i kɔsε so kɔndɔ. A ye taminna a fɔla mɔɔilu ye ko:

29 «Ai ye na a ragbe. N da jɔɔn bɛn cɛɛ do la, a ka a fɔ n ye n da fosi kɛ, a ka wo bɛɛ jafɔ. A ye Mɔɔ Nenematɔmɔnin de ri, wo rɔ wa?»

30 Mɔɔ le ye bɔla so fan bɛɛ rɔ ka na Isa ma.

31 Waati wo rɔ, Isa la karandenilu ka a madiya ko: «Karanmɔɔ, dɔɔnnin kɛ.»

32 Kɔni Isa ka a fɔ ii ye ko: «Damunin fen do ye n bolo ai ma mɛn lɔn.»

33 Wo rɔ, a la karandenilu tɛɛ ye i jɔɔn mapininkala ko: «Mɔɔ le nara dɔɔnninta di a ma wa?»

34 Isa ka a fɔ ii ye ko: «N balo ye mɛn di: mɛn ka n nana n ye wo sawo kɛ, fɔ n ye wo kɛ ka a ban.

35 Ai ye a fɔla fanan ko: «Yani karo naanin, ko suman nadan waati le wo ri, kɔni nde ye a fɔla ii ye ko: Ai la ja lɔ. Ai ye suman tɔnsɔn mafene sɛnɛ rɔ. Suman ka waati ra se.

36 Mɛn ye suman kala, wo ye a sara sɔrɔnna sisen. Ii mɛn ye ladɛnna, woilu ri jɛnemaya ban-bali sɔrɔn ten. Wo rɔ, sifoyila ni sumankala ri sɛwa i jɔɔn fɛ.

37 Nba, tɔɔa le sanda wo ri: «Do ye foyili kɛla dogbɛɛ ri na sumanka kɛ.»

38 N da ai lana sumanka diya mɛn ai ma a baara kɛ fɔlɔ. Doilu ra baara kɛ, a ni ai ra tɔnɔ sɔrɔn woilu la baara la.»

39 Nba, Samarika muso wo wara sereya bɔ sokɛndɔ mɔɔilu ye ko: «N ka ko mɛn kɛ kɔrɔman, cɛɛ wo ka wo bɛɛ fɔ n ye.» Wo le kosɔn, Samarika siyaman lemɛniyara Isa ma.

40 Wo le rɔ, Samarikailu nara Isa tɛrɛn ye tuma mɛn na, ii ka a madiya ko a ye waati do kɛ ii wara. Isa sɔnda ka tele fila kɛ ii wara ye.

⁴¹ Nba, mɔɔ siyaman gbɛɛilu lemɛniyara a ma a jɛɛ la kumakan kosɔn.

⁴² Ii ka a fɔ muso yɛ ko: «Ɛɔɔfɔɔ an lemɛniyara a ma i la kumakan de la gbansan, kɔni sisen an da a la kuma lamɛn fanan ka la a la. An lana a la ko tɔɔa le. An ka lɔn ko a ye Kisiba le ri, mɛn di se dunɔɔa bɛɛ kisila.»

Isa ka nɛmɔɔba la dencɛ lakɛndɛya

⁴³ Tele fila taminnin kɔ rɔ Isa bɔra yɔrɔ wo rɔ ka a wa Kalile.

⁴⁴ (A jɛɛ ka kuma ɲin sereya ko Alla la nabi tɛ bonyanin a jɛɛ la jamana kɔndɔ.)

⁴⁵ Kɔni ni Isa sera Kalile, Kalilekailu ra a labɛn kun yɛ. Nba ii ra wa Jerusalemu Taminkunna Sali kɛ diya, wo rɔ ii tun ka a yen Isa ka ko mɛnilu kɛ.

⁴⁶ Isa ka a kɔsɛ Kana, Kalile mara rɔ. A tun ka ji yɛleman so mɛn kɔndɔ ka a kɛ rɛsɛnɲi ri. Nɛmɔɔ tɔnɔman a dencɛ ma kɛndɛ Kapɛrinahumu so kɔndɔ.

⁴⁷ Nɛmɔɔ wo tɛɛ ye kuma mɛnna ko Isa ra na ka bɔ Jude mara rɔ ka na Kalile mara rɔ. Wo rɔ a wara ka wa Isa tɛɛn ka a madiya ko a ni na Kapɛrinahumu ka a dencɛ lakɛndɛya, ka a masɔrɔn a faatɔla tɛɛ.

⁴⁸ Isa ka a fɔ ko: «Ai ye a fɛ ka tɔɔmasere yen, fen mɛn ye kabannako ri. Ni wo tɛ, ai ti lala n na.»

⁴⁹ Nɛmɔɔ wo ka a fɔ ko: «N maari, na n wara, yani n dencɛ ye faa.»

⁵⁰ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «Wa i wara. I dencɛ ra kɛndɛya.» Cɛɛ wo lara Isa la kuma la ka i kɔsɛ.

⁵¹ A tɛɛ ye silala tuma mɛn na a la ɲɔnilu nara a kun kɔrɔ bɛn. Ii ka a fɔ a yɛ ko: «I dencɛ a kɛndɛ le tɛɛ.»

⁵² Nɛmɔɔ ka ii maɲininka ko: «A kɛndɛyara waati ɲuman?» Ii ka a jabi: «Kunun tele tala a ra tamin waati kelen ɲɔɔnna a fari sumara.»

⁵³ A fa hankili bilara ko Isa ka kuma fɔ a yɛ waati wo le la ko: «I dencɛ ra kɛndɛya.» Nɛmɔɔ a lara Isa la, a ni a denbaya bɛɛ.

⁵⁴ Nba, Isa ka tɔɔmasere kabannako filana wo kɛ Kalile a bɔ kɔ rɔ Jude.

5

Isa ka cɛɛ kɔrɔngbɔyanin do lakɛndɛya

¹ Wo kɔ rɔ, Isa wara Jerusalemu Yahudiya la salɪ lon.

² Jerusalemu dondiya yɔrɔ wo tɔɔ le ko Saa Donda, yɔrɔ wo tɔrɔfɛ, ji lamara diya do ye ye. Gba safa loolu fanan ye ji lamara diya tɔrɔfɛ. Heburuɪlu ye a kilila Betesda.

³⁻⁴ Gba wo kɔrɔ jankarɔtoilu siyaman lani ye, ɲa fuyen wo, a ni mɛnilu fari fankelen faani ma, a ni kɔrɔngbɔya jankarɔto fanan.*

⁵ Cɛɛ do tɛrɛ ye ye, mɛn da san bisawa ni san sɛ kɛ jankarɔ do rɔ.

⁶ Isa ka a lani yen. A ka a lɔn ko cɛɛ ma kɛndɛ kɛbi waati jan. A ka a maɲininka ko: «I ye a fɛ ka kɛndɛya wa?»

⁷ A ka Isa jabi: «N maari, mɔɔ tɛ n bolo ka n najii ji rɔ ji lamaa tuma. N wa kɛ wala ji ma, do ri jii ji rɔ n ɲɛ.»

* **5:3-4** Kitabu kɔrɔman kɔndɔ kuma ɲin seɓɛni tɛ, kɔni kitabu kura kɔndɔ a seɓɛni ko: Jankarɔto mɛn ye gba kɔrɔ, woilu ye Alla la mɛlɛka makɔnɔla mɛn ye nala ji lamaala tuma. Jankarɔto mɛn fɔlɔ ye jiila ji rɔ wo ri kɛndɛya. A wa kɛ jankarɔ su su ri.

⁸ Isa ka a jabi: «I lawuli! I ni la deɓe ta ka i taama.»

⁹ I kərəkərɔ cɛɛ kɛndɛyara. A ka a la deɓe ta ka a taama. (Ko wo kɛra Nɔɔɔ lon de rɔ.)

¹⁰ Wo rɔ, Yahudiyailu la jɛmɔɔilu ka a fɔ cɛɛ yɛ ko: «Bi le Nɔɔɔ lon di! Ka a bɛn sariya ma, i kana i la deɓe ta i bolo ten.»

¹¹ A ka ii jabi: «Mɛn ka n nakɛndɛya, a ka a fɔ n yɛ ko: «I la deɓe ta, ka i taama.»»

¹² Mɔɔ woilu ka a maɲininka ko: «Cɛɛ yon ka a fɔ i yɛ ko: «I la deɓe ta, ka i taama?»»

¹³ Kɔni cɛɛ mɛn nakɛndɛyara, wo ma a lakɛndɛyaba tɔɔ lɔn. Isa tun da tunun a ma ye, baa jama tɛɛ ka siya.

¹⁴ Kɔ fɛ, Isa ka cɛɛ wo yen Allabatobonba kɔndɔ ka a fɔ a yɛ ko: «I ja lɔ! I ra lakɛndɛya sisen. I ye hake kɛ boloka fewu, sa ko gbɛɛ kana i sɔrɔn, mɛn ka juu ka tamin jankarɔ wo kan.»

¹⁵ Cɛɛ wo bɔra ye ka wa a fɔ Yahudiyailu la jɛmɔɔilu yɛ ko Isa le ka a lakɛndɛya.

¹⁶ Wo le rɔ, ii wulira Isa tɔrɔla, baa a darini tɛɛ ko su woilu kɛla Nɔɔɔ lon.

¹⁷ Kɔni Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «N Fa ye baarala, haan sisen. N fanan ye baarala.»

¹⁸ Jabili wo kosɔn, Yahudiyailu la jɛmɔɔilu ka kɛ Isa faa ja ɲin di ka tamin fɔlɔma kan. Baa ii ka a fɔ ko a ma Nɔɔɔ lon bonya, ka a la wo kan fanan, a ka Alla kili ko a Fa, ka a jɛɛ rakanya Alla ma.

Fa ka fanka di a Dencɛ ma

¹⁹ Isa ka ii jabi: «N ye tɔɲa le fɔla ai yɛ: Dencɛ ti se fosi kɛla a jɛɛ yɛ. A ye Fa yenna mɛn kɛla a fanan ye wo la ɲɔɔn kɛla. Fa ye mɛn kɛla a Dencɛ fanan ye wo kɛla.

20 Fa Dence duman a ye. A ye fen bee ja yirakala a la, a ye men kela. A ye ko bailu yirakala a la men di ai kabannakoya.

21 Baa Fa ri sayabato lawuli, ka jenemaya di ii ma ja men ma, wo ja kelen ma Dence ye a fe ka jenemaya di menilu ma, a ri wo di woilu ma.

22 Fa te mɔɔ si kiti teela, kɔni a ra kiti bee to a Dence bolo,

23 sa mɔɔ bee ri Dence wo bonya ikomin ii ye a Fa bonyala ja men ma. Men ma sɔn ka Dence wo bonya, wo tii te a Fa fanan bonyala, men ka Dence kelaya kɔnin.»

24 «N ye tɔja le fɔla ai ye: ni mɔɔ ka n na kumakan namɛn, ka lemɛniya n kelayaba ma, wo tii ra jenemaya banbali sɔrɔn. Kiti ti bela wo tii kan, kɔni a ra bɔ saya rɔ ka don jenemaya rɔ.

25 N ye tɔja le fɔla ai ye: waati ra se sisen sayabatɔilu ri Alla la Dence la kumakan namɛn, a ni menilu ka a kumakan namɛn woilu ri to jenemaya rɔ.

26 Baa Fa wo ye jenemaya tii ri ja men ma, a ra a Dence ke jenemaya tii ri ja kelen wo ma.

27 A ka kiti tee saratii di a Dence ma, baa ale le Mɔɔ Dence ri.

28 «Wo kana ai kabannakoya a la ko wo bee rɔ. Waati ye nala, sayabatɔ men bee ye kaburu kɔndɔ, wo bee ri Mɔɔ Dence kumakan namɛn.

29 Ii bee ri wuli ka bɔ kaburu kɔndɔ. Menilu ka kojuma ke, woilu ri ii wuli ka bɔ saya rɔ ka jenemaya banbali sɔrɔn. Menilu ka kojuu ke, woilu ri bɔ kaburu rɔ ka wa kiti diya. Kiti ri be ii kan.

Sereya siyaman de ye Alla Dence bolo

³⁰ «N ti se fosi kɛla n jɛrɛ yɛ. N Fa ye mɛn fɔla n yɛ, n ye kiti tɛɛla ka bɛn wo le ma. N ye kiti wo tɛɛla telen de rɔ. Nba n ti ko kɛla mɛn duman n jɛrɛ yɛ, kɔni mɛn ka n kelaya n ye wo sawo le kɛla.

³¹ Ni n ye n jɛrɛ la sereya le ri, n ye mɛn fɔla wo tɛ jatela foyi ri.

³² Kɔni, dogbɛrɛ ye n na sereya ri, n ka a lɔn ko a ye sereya mɛn bɔla, wo ye tɔɲa le ri.

³³ Ai ka kelaya lawa Yaya ma, a ni a ka mɛn sereya ii ma, wo ye tɔɲa le ri.

³⁴ (Nde mako sa mɔɔ la ka kɛ n na sereya ri, kɔni n ye wo fɔla ka bɛn ai la kisi ko le ma.)

³⁵ Yaya tɛrɛ ye le ikomin fitina na mɛlɛnni, ka kɛnɛya labɔ. Ai sɔnda ka sɛwa a la kɛnɛya waati kundunni wo la.

³⁶ «Kɔni sereya gbɛrɛ ye nde bolo mɛn ka bon ka tamin Yaya ta la. Nba, baara mɛn donda n bolo n Fa bolo ko ka a kɛ, n na baara wo le ye n na sereya ri. Wo le ye yirakala ko n Fa le ka n nana.

³⁷ N Fa mɛn ka n nana, wo fanan ye n na sereya le ri, kɔni ai tolo ma a la kumakan namɛn fɔlɔ fewu. Ai ɲa ma a ɲakɔrɔla yen fɔlɔ fewu.

³⁸ Ai jusukun ma sɔn a la kuma ma, baa a ka mɛn kelaya, ai ma lemɛniya wo ma.

³⁹ Ai ye kitabu sɛniman karanna ka ai miri ko ai ri ɲenemaya banbali sɔrɔn kuma wo rɔ. Kitabu sɛniman de ye n na sereya ri,

⁴⁰ kɔni ai sa a fɛ ka na n ma ka ɲenemaya sɔrɔn.

⁴¹ «N ti natala mɔɔilu ko mɛnilu ye n tɔɔ ɲuma fɔla,

⁴² kɔni n ka ai bɛɛ lɔn, ko Alla la kaninteya tɛ ai jusu rɔ.

⁴³ N da na n Fa tɔɔ rɔ, kɔni ai ti sɔnna n damirala. Ni mɔɔ gbere nara a jere tɔɔ rɔ, ai ri wo ramira.

⁴⁴ Ka i jɔɔn tando, wo le duman ai ye. Kɔni tandoli mɛn di sɔrɔn Alla kelen pe fɛ, ai tɛ wo jininna. Ai ri se lemeniyala wo rɔ di?

⁴⁵ «Ai kana imiri ko nde ri ai tɔɔ la a la n Fa jɔkɔrɔ. Ai bɛɛ la landaɲa ye Musa mɛn dɔ, wo le ri ai tɔɔ la a la.

⁴⁶ Ni ai lara Musa la, ai tun di la nde fanan na, baa Musa ka n na ko sɛbɛ a la kitabu kɔndɔ.

⁴⁷ Kɔni Musa ka mɛn sɛbɛ, ai ma la wo la. Awa ai ri se lala n na kumakan wo la wo rɔ wa?»

6

Isa ka mɔɔ waa loolu balo i jɔɔn fɛ

¹ Wo taminnin kɔ rɔ, Isa wara Kalile Dala kɔ ma. (Do ye dala wo kilila fanan ko Tiberiyasi Dala.)

² Jama ba tere ye a kɔfɛ, baa mɔɔ woilu ka a la tɔɔmasere kabannako yen, a ka mɛn kɛ ka jankarɔtoilu lakɛndɛya.

³ Isa ni a karandenilu yelɛra koyinke do kan ka i sii ye.

⁴ Yahudiya la Taminkunna sali ra sudunya.

⁵ Isa ka a jɔkɔrɔta ka jama natɔla yen a ma. A ka Filipe maɲininka ko: «An di se buru santa sɔrɔnna mi, jama ba jɛn di mɛn dɔɔn?»

⁶ Isa ka wo fɔ Filipe dakɔrɔbɔ kan de ma. Ni wo tɛ kɔnin, a ka a lɔn a ye mɛn kɛla.

⁷ Filipe ka a jabi: «Hali ni wodi gbanan kemɛ fila ye an bolo, wo ti se buru sankɔ bɔla, bɛɛ ri buru kunkundun sɔrɔnna mɛn dɔ.»

⁸ Isa la karanden mɛn tɔɔ ko Andere, Simɔn Piyɛri dɔɔɛ kɔnin, wo ka a fɔ Isa ye ko:

⁹ «Kanberen do ye yan, *hori burukala loolu ye a bolo a ni jεε kala fila, kɔni wo ri se kɛla nfen di jama ba jin dɔ?»

¹⁰ Isa ka a fɔ ko: «Jama bεε lasii.» (Bin mεrɛnin siyaman ba le tεrε yɔrɔ wo rɔ.) Mɔɔilu ka i sii bin mεrɛnin dɔ. Fɔ diya ii tεrε ri cεε waa loolu bɔ.

¹¹ Wo rɔ, Isa ka buru ta ka baraka bila Alla yε ka a rata la jama la, bεε mɛn siini tεrε ye. A ka jεε fanan data la ja kelen wo le ma. Mɔɔilu bεε ka buru ni jεε dɔɔn ka wasa.

¹² Ii ka dɔɔnnin kε ka fa tuma mɛn na, Isa ka a fɔ a la karandenilu yε ko: «Ai ye kunkundun tɔ bεε ta, sa foyi kana tijan.»

¹³ Isa la karandenilu ka hori buru tɔ bεε matɔmɔ ka a kε see tan ni fila kɔndɔ.

¹⁴ Ii ka Isa la tɔɔmasere kabannako yen a banni mɛn kɛla, mɔɔilu tεrε ye fɔla ko: «Tɔja le. Alla la Nabijuma le, mɛn na ko fɔni ko a natɔ dunɔja rɔ.»

¹⁵ Wo rɔ, ikomin Isa ka a lɔn ko ii nala a tala fanka la le ka a kε mansa ri, a ka a mase ii la ka wa koyinke kan, a kelen pe.

Isa ka a taama ji kan

¹⁶ Wura donni, Isa la karandenilu wara dala kanna.

¹⁷ Ii yɛlɛra kulun kɔndɔ ka wa Kapɛrinahumu fan fε, dala fan kelen ma. Su kora, kɔni Isa ma na fɔlɔ.

¹⁸ Fɔɔɔ ba ka ji wunwan bakε i jɔɔn kan.

¹⁹ Ka a tɛrɛn Isa la karandenilu tɛrε ra kilo loolu jɔɔn kε kulun kɔndɔ ji kan, waati wo la ii ka Isa natɔla yen, a ye taamala dala ji kan, ka a madon ii la kulun na. Karanden bεε silanda.

* **6:9** hori ye suman su kelen de ri, ikomin bile

²⁰ Kɔni Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «Nde le. Ai kana silan.»

²¹ Ii tɛɛ ye a fɛ ka a don ii la kulun kɔndɔ. Wo rɔ sisen kulun sera ii lɔɔ diya, ii tɛɛ ye wala yɔrɔ mɛn dɔ.

Mɔɔilu tɛɛ ye Isa le nininna

²² Jama ba tora dala fan kelen ma. Wo duu sa gbɛni, mɔɔilu ka a yen ko kulun kelen pe le wara. Ii ka a lɔn ko Isa ma yɛɛ kulun kɔndɔ a la karandenilu tɔrɔfɛ. A la karandenilu gbansan bɔra.

²³ Kɔni, kulun gbɛɛ nara mɛn bɔni Tiberiyasi so kɔndɔ. Isa ka baraka bila Alla yɛ ka buru di mɔɔilu ma yɔrɔ mɛn, kulun woilu lɔni tɛɛ yɔrɔ wo kɔrɔ ye.

²⁴ Jama ka a jayen tuma mɛn na ko Isa ni a la karandenilu tɛ ye butun, ii jɛɛ donda kulun woilu kɔndɔ ka wa Isa ninin diya Kapɛrinahumu.

Buru mɛn di jɛnemaya di mɔɔilu ma

²⁵ Mɔɔilu wara Isa tɛɛn dala fan kelen ma ka a majininka ko: «Karanmɔɔ, i seni yan waati juman na?»

²⁶ Isa ka ii jabi: «N ye tɔja le fɔla ai yɛ: n ka tɔmasere kabannakoma mɛnilu kɛ ai jakɔrɔ, ai tɛ n najininna woilu kosɔn de. Ai ye n najininna ka a masɔrɔn ai ka buru dɔɔn fɔɔ ka wasa.

²⁷ Nba, ai kana baara kɛ dɔɔnninta mɛn ye banna, kɔni ai ye baara dɔɔnninta mɛn ye mɛnna a ni mɛn di jɛnemaya banbali di ai ma. Damununta wo, Mɔɔ Dence ye a dila ai ma, baa Fa Alla ka a la janɔɔ kɛ a Dence kan.»

²⁸ Wo rɔ ii ka Isa majininka ko: «An ye baara su juman de kɛla mɛn duman Alla yɛ?»

29 Isa ka a fɔ ko: «Alla ka mɛn kelaya, ai ye lemɛniya wo ma. Alla ye a fɛ ai ye baara mɛn kɛ, wo le wo ri.»

30 Awa, ii ka a fɔ ko: «Ile don, i ri tɔɔmasere kabannakoma ɲuman de kɛ, sa an di wo yen ka la i la kuma la? I ri nfen de kɛ?

31 Wula kɔndɔ, an burujuilu ka mana[†] dɔɔn, ikomin a sɛbɛni kitabu sɛniman kɔndɔ ko: «A ka dɔɔnninta di ii ma, mɛn bɔni sankolo rɔ.»»

32 Isa ka a fɔ ii ye ko: «N ye tɔɲa le fɔla ai ye: ko Musa ma buru wo di ai ma mɛn bɔni sankolo rɔ, kɔni n Fa le ye buru bɛrɛ bɛrɛ dila ai ma mɛn bɔni sankolo rɔ.

33 Baa Alla la buru ye mɛn ye bɔla sankolo rɔ ka ɲenemaya banbali dila dunɲa ma.»

34 Wo rɔ ii ka a fɔ Isa ye ko: «Maari, buru wo di an ma waati bɛɛ.»

35 Isa ka a fɔ ii ye ko: «N ye ɲenemaya buru le ri. Ni mɔɔ mɛn ka n na sila taama ka bila n kɔ, kɔnkɔ ti wo mirala habadan. Ni a lemɛniyara n ma ji lɔɔ tɛ a mirala habadan!

36 Kɔni n da kuma wo fɔ ai ye ko ai ra n yen ai ɲa la hali wo rɔ ai ma lemɛniya n ma.

37 N Fa ka mɔɔ mɔɔ di n ma, a bɛɛ ri na n ma, ni mɛn nara n ma, n ti wo labɔla kɔma muumɛ.

38 Baa n ma jii ka bɔ sankolo rɔ n jɛrɛ sawo kɛ kanma, fo n kelayaba sawo.

39 Mɛn ka n nana wo le sawo ye ɲin di, ko n ti bɔnɔla mɔɔ mɔɔ rɔ a ka mɛn di n ma, kɔni n di bɛɛ lawuli saya rɔ lon naban.

40 N Fa sawo le ɲin di: ko mɔɔ mɔɔ wa Dencɛ yen ka lemɛniya a ma, wo ri ɲenemaya banbali sɔrɔn.

[†] 6:31 Mana wo ye dɔɔnninta le ri, Alla ka mɛn nana Hɔɔɲa waati rɔ. Isiryelikailu ka wo dɔɔn wula kɔndɔ san binaanin kɔrɔ

Dunuɗa laban lon wa se, n di a lawuli saya rɔ.»

⁴¹ Yahudiyailu ka Isa mafɔ damira ka a masɔrɔn a ka a fɔ ko: «N ye buru le ri mɛn jiini ka bɔ sankolo rɔ.»

⁴² Ii ka a fɔ ko: «Yusufu dence Isa le tɛ jin di wa? An ka a fa lɔn, an ka a na fanan lɔn. A ri se a fɔla di, ko: «n bɔni sankolo rɔ?»»

⁴³ Isa ka ii jabi: «Ai kana dakɔrɔ kuma si kɛ, i jɔɔn tɛma.

⁴⁴ N Fa mɛn ka n nana, mɔɔ si ti se nala n ma fo n Fa wa a masɔmɔn ka a lana n ma. Nde, dunuɗa laban lon wa se, n di a lawuli saya rɔ.

⁴⁵ Nabijumailu ka mɛn sɛbɛ wo le jin di: «Alla ye adamaden bɛɛ karanna.» Mɔɔ mɛnilu wa ii tolo malɔ n Fa la ka sɔn a la karan ma, wo bɛɛ ri na n ma.

⁴⁶ Mɔɔ si ti n Fa yenna, fo mɛn bɔni Alla jɛrɛ rɔ. Wo ra n Fa yen.

⁴⁷ «N ye tɗa le fɔla ai yɛ: mɔɔ mɛn lemeniyani n ma, wo ra jenemaya banbali sɔrɔn.

⁴⁸ N ye jenemaya buru le ri.

⁴⁹ Wula kɔndɔ, ai burujuilu ka mana dɔɔn ka sa.

⁵⁰ Kɔni, ni mɔɔ mɛn ka buru dɔɔn mɛn jiini ka bɔ sankolo rɔ, wo ti faala.

⁵¹ Nde le ye buru ri, mɛn ye jenemaya dila mɔɔilu ma, mɛn jiini ka bɔ sankolo rɔ. Ni mɔɔ mɛn ka wo dɔɔn, wo ri to jenemaya rɔ kadawu. N di buru mɛn di, wo ye n jɛrɛ fari sobo le ri. N di wo di, sa dunuɗa mɔɔilu ri jenemaya sɔrɔn.»

⁵² Wo rɔ Yahudiyailu ka i jɔɔn masɔsɔ. Ii ka a fɔ ko: «Cɛɛ jin di se a faribanku donna an bolo di ka a dɔɔn?»

⁵³ Isa ka a fɔ ii ye ko: «N ye tupa le fɔla ai ye: ni ai ma Mɔɔ Dence faribanku dɔɔn ka a jeli min, ai tɛ jenemaya sɔrɔnna.

⁵⁴ Ni mɛn ka n faribanku dɔɔn a ni ka n jeli min, jenemaya banbali ye wo bolo. Ko nde, dunupa laban wa se, ri a lawuli saya rɔ.

⁵⁵ N faribanku ye buru bɛɛ le ri a ni n jeli ye minni fen bɛɛ le ri.

⁵⁶ Ni mɔɔ mɛn ka n fari sobo dɔɔn a ni ka n jeli min, wo tii ri to n bolo, n di to wo tii bolo.

⁵⁷ N Fa mɛn ka n kela, a ye jenemaya rɔ, n fanan ye jenemaya rɔ n Fa wo le kosɔn. Wo ye n ja kelen wo le ma, ni mɛn ka n dɔɔn wo ri to jenemaya rɔ n kosɔn.

⁵⁸ Buru mɛn jiini ka bɔ sankolo rɔ, wo le jin di. A ni buru do ma fen kelen di, ai benbailu ka buru mɛn dɔɔn kɔnin. Ii ka a dɔɔn ka sa, kɔni ni mɔɔ mɛn ka buru jin dɔɔn, wo ye tola jenemaya banbali le rɔ.»

⁵⁹ Isa ka kuma wo bɛɛ fɔ ka mɔɔilu karan Kapɛrinahumu salibon de kɔndɔ.

Isa la karanden doilu bɔra a kɔfɛ

⁶⁰ Nba, tuma wo le rɔ Isa la karanden siyaman tɛɛ ye kuma wo mɛnna tuma mɛn na, ii tɛɛ ye fɔla ko: «A la kuma ka gbɛɛ ka a lamɛn. Yon di se wo lalɔnna?»

⁶¹ Isa tɛɛ ye a kalama ko a la karandenilu ye a mafɔla ii dakɔrɔ kuma ko. A tɛɛ ye kuma mɛn fɔla, Isa ka ii maɲininka kuma wo ma ko: «Kuma jin de gbani ai la wa?

⁶² A ye di? Ni ai ka Mɔɔ Dence yeletɔla yen ka wa a bɔ yɔrɔ kɔrɔ rɔ don?

⁶³ Nii de ye jɛnemaya dila mɔɔilu ma, faribanku ti se foyi kɛla. N da kuma mɛnilu fɔ ai yɛ, mɔɔilu ye Alla Nii ni jɛnemaya sɔrɔnna woilu le fɛ.

⁶⁴ Kɔni mɔɔ doilu ye ai tɛma yan mɛn lɛmɛniyani tɛ.» Nba, Isa ka a lɔn kɛbi a damira waati ko mɛnilu lɛmɛniyani tɛ a ma, a ni mɛn ye wala a janfa la.

⁶⁵ Isa ka do la a la kuma kan ikɔ tuunni ko: «Wo le kɔsɔn, n ka a fɔ ai yɛ ko mɔɔ si tɛ se sɔnna n ma, ni n Fa ma wo se di a ma.»

⁶⁶ Ka a tɛrɛn wo lɔn, a la karanden siyaman ba bɔra a kɔ, ii ma bila Isa kɔfɛ butun.

⁶⁷ Wo rɔ Isa kumara a la karanden mɔɔ tan ni fila yɛ ko: «Ai lɔɔ ye ai la, ai fanan ye wa?»

⁶⁸ Simɔn Piyɛri ka a jabi: «Maari, an di wa yon kɔ? Jɛnemaya banbali kumailu ye ile bolo.

⁶⁹ An da lɛmɛniya a ni an ka a lɔn ko i kelen de Mɔɔ Sɛniman mɛn bɔni Alla rɔ.»

⁷⁰ Isa ka a jabi: «Nde le ma ai mɔɔ tan ni fila suwandi wa? Kɔni mɔɔ kelen ye ai rɔ, mɛn ye Setana ta ri.»

⁷¹ Isa kan tɛrɛ ye Judasi le ma, ni a ye Simɔn Sikariyɔti dɛncɛ ri. Judasi tɛrɛ ye Isa la karanden tan ni fila do le ri, mɛn kɛtɔ Isa janfala ka a don mɔɔ juuilu bolo.

7

Isa dɔɔcɛilu ma lɛmɛniya Isa ma

¹ Wo taminnin kɔ, Isa tɛrɛ ye mataamala Kalile yɔrɔ bɛɛ rɔ. A tɛrɛ sa a fɛ ka wa Jude ka a masɔrɔn Yahudiya jɛmɔɔilu tɛrɛ ye a fɛ ka a faa.

² Yahudiyailu la Faaninbon sali tun da sudunya.

³ Isa dɔɔɔɛilu ka kuma a ye ko: «I ye bɔ yan ka wa Jude mara rɔ, kosa i la karandenilu bɛɛ ri a mafenɛ i ye ko mɛnilu kɛla.

⁴ Ni mɔɔ mɛn ye a fɛ a tɔɔ ye bɔ, wo tii tɛ a la kɛwaliilu kɛla dokon dɔ. Ni i ye kɛwali bailu kɛla, i ye wa wo rɔ, ka i jɛɛ yiraka dunuɲa bɛɛ la.»

⁵ Hali Isa dɔɔɔɛilu ma lemɛniya a ma.

⁶ Wo rɔ, Isa ka ii jabi: «Nde la waati ma se fɔlɔ. Ai kɔnin, waati bɛɛ ka ɲi ai ma.

⁷ Ai ti se gboyala dunuɲa ye. Nde gboyara dunuɲa ye ka a masɔrɔn n ye sereya bɔla ko ii la kɛwaliilu ka juu.

⁸ Ai ye wa sali rɔ. Nde ti wala sali ɲin dɔ ka a masɔrɔn nde la waati ma se fɔlɔ.»

⁹ Isa ban kɔ rɔ wo fɔla a dɔɔɔɛilu ye, a tora Kalile.

Isa wara Faaninbon Sali rɔ

¹⁰ A dɔɔɔɛilu wani kɔ sali rɔ, Isa fanan wara. Kɔni a ma wa mɔɔilu ɲana, a ka a dokon de ka wa.

¹¹ Sali waati wo rɔ Yahudiyailu la ɲɛmɔɔilu tɛɛ ye Isa lapininna. Ii ka maɲininkali kɛ ko: «A ye mi?»

¹² Jama wo rɔ mɔɔilu tɛɛ ye i ɲɔɔn masɔsɔla bake a la ko rɔ. Doilu tɛɛ ye a fɔla ko: «Cɛɛ wo ka ɲi.» Dogbɛɛ tɛɛ ye a fɔla ko: «A ye mɔɔilu manɛɛnna.»

¹³ Kɔni mɔɔ si ma foyi fɔ Isa la ko rɔ gbɛ rɔ, baa ii silanni tɛɛ Yahudiyailu la ɲɛmɔɔilu ye.

¹⁴ Sali lon tala tuma la, Isa wara Allabatobonba ɲin kɔndɔ ka wa mɔɔilu karan damira.

¹⁵ Yahudiyailu la ɲɛmɔɔilu kabannakoyara. Ii ka a fɔ ko: «Cɛɛ ɲin ka lɔnnin ɲin sɔrɔn mi ten, ka a tɛɛn a ma karan foyi kɛ?»

¹⁶ Isa ka ii jabi: «N na karan ma bɔ n jɛɛ rɔ. A bɔni n kelayaba le rɔ.

17 Ni mɔɔ mɛn ye a fɛ ka Alla sawo kɛ, a ri a lɔn ni n ye mɔɔilu karanna mɛn na wo bɔni Alla le rɔ, wala n ye kuma mɛn fɔla na bɔni nde le rɔ.

18 Mɔɔ mɛn ye kumala a jɛɛ tɔɔ rɔ, wo ye a fɛ mɔɔilu ye a bonya, kɔni mɔɔ mɛn ye a fɛ mɔɔilu ye a kelayaba bonya, wo ye tɔnatii le ri. Wuya si tɛ a la ko rɔ.

19 Musa le ka sariya di ai ma, wo tɛ? Kɔni ai si ti sariya wo bonyala. Wo rɔ, nfenna ai ye n na jininna ka n faa?»

20 Jama ka Isa jabi: «Jina le i fɛ. Yon de ye i lapininna ko ka i faa?»

21 Isa ka ii jabi: «N da kabannako kelen pe le kɛ, wo rɔ ai bɛɛ ra ai kabannakoya.

22 Ai ja lɔ. Musa ka faaninta sariya fɔ ai yɛ. (Kɔni faaninta ko ma bɔ Musa rɔ. A bɔra an benbailu le rɔ.) Wo bɛɛ ni a ta, hali Nɔɔɔ lon ai ri ai denceilu la faaninta kɛ.

23 Nɔɔɔ lon ai ri se ai dence la faaninta kɛla kosa Musa la sariya kana tɔjan. Nde, Nɔɔɔ lon kɔndɔ, nde ka mɔɔ kelen nakɛndɛya fefe, wo sababu la ai muruntini n kanma. Nfenna ko rɔ?

24 Ai kana kiti tɛɛ ai ja ka mɛn dɔrɔn yen, kɔni ai ye kiti tɛɛ telen na.»

Isa ye Mɔɔ Nenematɔmɔnin de ri wa?

25 Mɔɔilu do mɛn siini Jerusalemu ka a fɔ ko: «An na jamanatiiilu ye cɛɛ mɛn napininna ko ka a faa, ale le jɔn di wa?

26 Ai ja lɔ! A ye kumala gbɛ rɔ, a ni mɔɔ si ti kumala ale ma. An na jamanatiiilu ye a lɔnna fewu ko Mɔɔ Nenematɔmɔnin de ye wa?

²⁷ Kɔni, cɛɛ jin, an ka a lɔn ko a ye bɔla mɛn. Mɔɔ Nenematɔmɔnin wa na mɔɔ si ma a lɔn a ye bɔla yɔrɔ mɛn dɔ.»

²⁸ Nba, ka Isa to mɔɔilu karanna Allabatobonba jin kɔndɔ, a ka a kan ba labɔ ko: «Ai ka n lɔn, ai ka n bɔ yɔrɔ fanan lɔn. Tɔɔna wo rɔ. Kɔni n ma na n jɛɛ ma. Mɛn ka n kelaya, wo le tɔɔnatii ri. Ai ma a lɔn.

²⁹ Kɔni nde ka a lɔn, baa n bɔni ale le rɔ, a ni ale ka n kelaya.»

³⁰ Awa jama wo tɛɛ ye Isa jininna ka a lalɔ, kɔni mɔɔ si ma se ka a lalɔ ka a masɔrɔn a la waati tɛɛ ma se fɔlɔ.

³¹ Jama ba woilu tɛma mɔɔ siyaman tɛɛ lemɛniyani a ma. Ii ka a fɔ ko: «Ni Mɔɔ Nenematɔmɔnin wa na, a ri tɔɔmasere kabannakoilu kɛ ka tamin cɛɛ jin ta wa?»

Farisilu ka mɔɔ lawa Isa mira kanma

³² Farisilu tɛɛ ye mɛnna jama ye kuma mɛn fɔla Isa ma, ii dakɔrɔ. Wo rɔ, Sarakalasela kuntiilu a ni Farisilu ka Allabatobonba kɔnɔgbɛnna doilu lawa Isa mira kanma.

³³ Isa ka a fɔ a ye ko: «N di to ai fɛ waati dando, wo wa ban mɛn ka n kelaya ai ma n di n kɔsɛ a ma.

³⁴ N wa wa, ai ri n jinin ka kɔɔna. Ai tɛna n yenna. Baa n di kɛ yɔrɔ mɛn dɔ, ai tɛ se wala ye.»

³⁵ Wo rɔ, Yahudiyailu ka a mapininka ko: «A watɔ mi? A watɔ yɔrɔ mɛn dɔ, an tɛ a tɛɛnna yɔrɔ mɛn dɔ? A ye wala Yahudiyailu wara le mɛn ni Kirekikailu basannin i jɔɔnna wa? A ye di? A ri Kirekikailu karan wa?

³⁶ A ka a fɔ an ye ko: «Ai ye n naɔnin kɔni ai ti n sɔrɔnna. Ai ti se wala n ye wala yɔrɔ mɛn dɔ.» A la kuma wo kɔrɔ ye nfen di?»

Isa ka Nii Seniman na ko fɔ

³⁷ Sali lon naban, wo ye lon ba le ri. Wo lon Isa ka i wuli ka kuma ka a kan mayɛɛ bake: «Ni ji lɔɔ ye mɛn na a ye na n ma ka a min.

³⁸ Mɛnilu lemɛniyara n ma, «ba ji le ye woyenna wo jusukun na ka jɛnemaya di wo mɔɔ ma,» ikomin a sɛbɛni Alla la kuma rɔ.»

³⁹ Isa kan tɛɛ Nii Seniman de ma, mɛn ditɔ Isa lemɛniyailu ma. Wo tuma Nii Seniman tun ma di fɔlɔ, baa Isa tun ma layɛɛ sankolo rɔ fɔlɔ, ka gbiliya sɔrɔn.

Mɔɔilu talara fila ri Isa kosɔn

⁴⁰ Mɔɔilu ka Isa kumakan namɛn ka a fɔ ko: «Tɔɔa le, jɛn ye Nabijuma de ri.»

⁴¹ Doilu gbɛɛ tɛɛ ye fɔla ko: «A ye Mɔɔ Nenematɔmɔnin de ri!» Kɔni dogbɛɛ tɛɛ ye fɔla ko: «Mɔɔ Nenematɔmɔnin di se bɔla Kalile di?

⁴² Nba, a sɛbɛni Kitabu Seniman kɔndɔ ko: Mɔɔ Nenematɔmɔnin di bɔ Mansa Dawuda la denbaya le rɔ. Mɔɔ Nenematɔmɔnin di bɔ Bɛtilehemu, Mansa Dawuda la so kɔndɔ.»

⁴³ Jama ka fara Isa ko kosɔn.

⁴⁴ Doilu tɛɛ ye a fɛ ka a lalɔ, kɔni mɔɔ si ma se ka a lalɔ.

Yahudiyailu la jɛmɔɔilu ma sɔn lemɛniyala Isa ma

⁴⁵ Allabatobonba kɔnɔgbɛnna, ii nara sarakalasela kuntiilu tɔrɔfɛ a ni Farisilu. Woilu ka ii maɛininka ko: «Nfenna ai ma na Isa ri?»

⁴⁶ Allabatobonba kɔnɔgbɛnnailu ka a jabi: «Mɔɔ si ma se kumala ikomin cɛɛ jɛn ja mɛn!»

⁴⁷ Farisilu ka ii jabi: «Aile fanan manɛɛnnin di?

⁴⁸ A ye di? An na dina kuntii doilu ra lemeniya a ma wa, wala Farisi doilu?

⁴⁹ Kɔni jama jin, mɛn ma an na sariya lɔn, ii ye mɔɔ dankannin de ri!»

⁵⁰ Nikodemu, mɛn wara ka Isa tɛrɛn waati taminin, wo jɛrɛ le Farisi le ri. Wo ka a fɔ ko:

⁵¹ «Ka a bɛn an na sariya ma, an kana kiti labe mɔɔ si kan fɔɔ an wa an tolo malɔ a la ka a lɔn a ye ko mɛn kɛla. Ko wo tɛ wa?»

⁵² Kɔni dogbɛrɛilu ka a jabi: «Ile fanan ye bɔla Kalile le? I ye Kitabu Sɛniman karan ka a lɔn ko: Nabijuma ti se nala Kalile.»

⁵³ Wo tamin, mɔɔ bɛɛ wara a la bon na.

8

¹ Kɔni Isa wara Olibiye koyinkɛ kan.

² Wo duusa gbɛ sɔɔma da la, a ka a kɔsɛ Allabato-bonba jin kɔndɔ ikɔ tuunni. Jama ba nara a ma. A ka a sii ka ii karan damira.

³ Sariya karanmɔɔilu a ni Farisilu nara muso do ri, ko wo ra mira kaninkɛ diya. Ii ka a lalɔ bɛɛ jɔkɔrɔ

⁴ ka a fɔ Isa yɛ ko: «Karanmɔɔ, muso jin da mira kaninkɛ diya.

⁵ Nabi Musa la sariya ka an jamari ko: an ye muso su wo kaba labon ka faa. Kɔni, ile ko di?»

⁶ Ii ka wo fɔ kosa ii di fɛrɛ sɔrɔn ka tɔɔ la a la. Kɔni Isa ka majii ii kɔrɔ ka sebeli kɛ a bolokoinin na duu ma.

⁷ Ii ka jininkali lawara, tuma mɛn na, Isa ka i wuli ka a lɔ ka a fɔ ii yɛ ko: «Ii tɛma yan ni hake ti mɛn ma wo tii fɔlɔ ye kaba fili a ma.»

⁸ Wo rɔ a ka a majii kokura ka sebeli kɛ duu ma fanan.

⁹ Ii ka kuma wo men tuma men na, ii ka ii kelen kelen wa damira. Men ka korɔ ii bɛɛ ri wo folɔ ka wa damira, haan muso wo kelen pe loni tora Isa jakorɔ ye.

¹⁰ Wo rɔ a ka a fɔ a yɛ ko: «Muso, jama wo ye mi? Mɔɔ ma i jalaki?»

¹¹ Muso ka a fɔ a yɛ ko: «Mɔɔ si, n maari.» Wo rɔ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «N fanan ti kiti labela i kan. I ye wa ka hake boloka butun.»

Isa le ye dunuɲa kenɛbɔlan di

¹² Isa ka kuma kura damira jama yɛ ka a fɔ ko: «Nde ye dunuɲa kenɛbɔlan de ri. Men wa bila n kɔ wo tii ti taamala dibi rɔ, kɔni a ri dunuɲarateɛ kenɛya rɔ.»

¹³ Farisilu ka a fɔ a yɛ ko: «I ra ke i jɛɛ sere ri; i la sereya tɛ tuɲa de.»

¹⁴ Isa ka ii jabi: «Hali ni n wa ke n jɛɛ sere di, n na sereya ye tuɲa le, baa n ka a lon n bɔni yorɔ men dɔ a ni n wato yorɔ men dɔ. Kɔni ai ma a lon n bɔni yorɔ men dɔ a ni n wato yorɔ men dɔ.

¹⁵ Ai ye kiti tɛɛla ka ben mɔɔilu la sila ma; nde ti mɔɔ si kiti tɛɛla.

¹⁶ Kɔni, ni n ka kiti be mɔɔ do kan, jo ye kiti wo fɛ, baa n kelen tɛ wo tɛɛla, Fa men ka n nana wo ye n torɔfɛ.

¹⁷ A sɛbeni ai la sariya kɔndɔ ko ni mɔɔ fila ka sereya kelen bɔ, wo la sereya ye tuɲa le ri.

¹⁸ N ye n jɛɛ la sereya bɔla; Fa men fanan ka n kelaya, wo ye n na sereya bɔla.»

¹⁹ Ii ka a maɲininka ko: «I Fa ye mi?» Isa ka ii jabi: «Ai ma nde lon walama n Fa. Ni ai ka n lon ai ri n Fa fanan lon.»

²⁰ Isa ka a la kuma wo lase Allabatobonba jin kɔndɔ, yɔrɔ wo ye kankira sii diya le ri mɔɔ ri wodi ja di Alla ma yɔrɔ mɛn dɔ. Mɔɔ si ma se a mirala baa a la waati tɛɛ ma se fɔlɔ.

²¹ Isa ka a fɔ ii yɛ fanan ko: «N watɔ le. Ai ri n nɪnin, kɔni ai ri faa ai la julumun dɔ. Ai ti se wala n ye wala yɔrɔ mɛn dɔ.»

²² Yahudiyailu ka a fɔ i nɔɔn yɛ ko: «A ri a jɛɛ faa wa? Baa a ye a fɔla ko: «Ai ti se wala n ye wala yɔrɔ mɛn dɔ.»»

²³ Isa ka ii jabi: «Ai bɔni duuma, nde bɔni sanma. Ai ye dunuɲa ta le ri, kɔni nde tɛ dunuɲa ta le ri.

²⁴ Wo le n ye a fɔla ko ai ri faa ai la julumun dɔ. Baa ai ri faa ai la julumun dɔ ni ai ma la a la ko: mɛn ye ye, nde le wo ri.»

²⁵ Ii ka a maɲininka ko: «I ye yon di?» Isa ka ii jabi: «Mɛn n ka a fɔ ai yɛ kebi damira waati.

²⁶ N da kuma siyaman ba le fɔ ai yɛ ai la kiti ko rɔ. Kɔni n Fa mɛn ka n kelaya ye tɔɲatɪi ri. N ka mɛn mɛn ale la, n ye wo dɔrɔn de fɔla dunuɲa yɛ.»

²⁷ Ii ma a lɔn ko a ye kumala a Fa la ko le rɔ.

²⁸ Awa Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «Ai wa Mɔɔ Dence kɔrɔta san ma tuma mɛn na, ai ri a lɔn ko mɛn ye ye, ko nde le wo ri. Ai ri a lɔn fanan ko n tɛ foyi kɛla n jɛɛ ma. N tɛ foyi fɔla, fo n Fa ka n karan mɛnilu la dɔrɔn.

²⁹ Mɛn ka n kelaya, a ye n fɛ waati bɛɛ rɔ. A ma n kelen bila, ka a masɔrɔn n ye ko mɛn kɛla waati bɛɛ, wo duman a yɛ.»

³⁰ A tɛɛ ye kumala waati mɛn dɔ, mɔɔ siyaman tɛɛ ye lemɛniyala a ma.

Ibrahim denilu

³¹ Wo rɔ, Isa ka a fɔ Yahudiyailu ye menilu lemeniyara a ma ko: «Ni ai ye tola landaɲa rɔ n na kuma rɔ, wo gbenin de ai ye n na karanden de ri;

³² wo rɔ ai ri tuɲa lɔn, tuɲa fanan di ai kanhɔrɔya.»

³³ Ii ka a jabi: «An ye Iburahima bɔnsɔn de ri; an ma ke mɔɔ si la jɔn de fefe! Nfenna i don ye a fɔla ko: «Ai ri kanhɔrɔya?»»

³⁴ Isa ka ii jabi: «N ye tuɲa le fɔla ai ye: mɔɔ mɔɔ wa julumun ko ii ye julumun na jɔn de ri.

³⁵ Jɔn ti ke denbaya mɔɔ ri; kɔni dence ye denbaya rɔ waati bɛɛ.

³⁶ Ni Mɔɔ Dence ka ai kanhɔrɔya wo gbenin de ai ra hɔrɔya de.

³⁷ N ka a lɔn ko ai ye Iburahima bɔnsɔn de ri. Kɔni ai ye fɛɛ ɲininna ka n faa, ka a masɔrɔn ai bannin n kumakan dɔ.

³⁸ Nde ye kumala n Fa ka mɛn yiraka n na, kɔni ai ka mɛn mɛn ai fa la, ai ye wo le kɛla.»

³⁹ Ii ka a jabi: «An fa ye Iburahima le ri.» Isa ka ii jabi: «Ni ai ye Iburahima la den de ri, ai ri a ke ikɔ Iburahima ka a ke ɲa mɛn ma.

⁴⁰ Kɔni sisen ai ye fɛɛ ɲininna ka n faa. Nde adamaden mɛn ka tuɲa fɔ ai ye n ka mɛn namɛn Alla la. Kɔnin, ai ye mɛn kɛla Iburahima ma wo su ke!

⁴¹ Ai ye mɛn kɛla ai fa ka wo le kɛ.»

Ii ka a fɔ Isa ye ko: «An ti ɲɔɔn mɔɔ den di. Fa kelen pe le ye an na, ni wo ye Alla ri.»

⁴² Isa ka ii jabi: «Ni Alla ye ai Fa jɛɛ jɛɛ le ri, nde ri diya ai ye, baa n bɔni Alla le rɔ. N ma na n na jɛɛ la ko rɔ, kɔni ale ka n kelaya.

⁴³ Nfenna aile tɛ nɲayenna n ye mɛn fɔla ai ye? Ai tɛ woɲayenna ka a masɔrɔn, ai ti se n na kumakan mirala.

⁴⁴ Ai fa le Ibulusa ri. Ai ye a fɛ ka mɛn kɛ, wo le duman ai fa ye. A tɛɛ ye mɔɔ faala le ri kɛbi a damira waati. A ti tɔɲa lamara la, ka a masɔrɔn tɔɲa tɛ a la ko rɔ. A wa wuya fɔ tuma mɛn na, wo bɔni a danya le rɔ, ka a masɔrɔn a ye wuyafɔla a ni a ye wuyailu fa le ri.

⁴⁵ Kɔni, nde ye tɔɲa fɔla ai ye, wo le rɔ ai lani tɛ n na.

⁴⁶ Yon ye ai tɛma yan mɛn di se a yirakala ko julumun ye nde ma? Ni n ye tɔɲa fɔla ai ye, nfenna ai lani tɛ n na?

⁴⁷ Mɛn ye Alla fɛ, wo ye a tolo malɔla Alla la kuma la. Ai tɛ ai tolo malɔla baa ai tɛ Alla fɛ.»

Isa ni Iburahima

⁴⁸ Yahudiyailu ka Isa jabi: «An jɔ ye a rɔ ka a fɔ ko ile ye Samarika le ri wa? Ko jina ye i fɛ wa?»

⁴⁹ Isa ka ii jabi: «Jina ti n fɛ. N ye n Fa le bonyala, kɔni aile ka n kunnajii.

⁵⁰ Nde tɛ n jɛɛ la gbiliya ɲininna. Kɔni dogbɛɛ ye nde la gbiliya ɲininna, a ni a ye mɔɔilu la kiti tɛɛla.

⁵¹ N ye tɔɲa le fɔla ai ye: mɛn wa n kumakan nabato wo ti faala habadan.»

⁵² Yahudiyailu ka a fɔ a ye ko: «Sisen an ka a lɔn ko jina ye i fɛ. Iburahima ra faa, nabiilu ra faa. I kɔnin, i ye a fɔla ko: «Ni mɔɔ mɔɔ ka n kumakan namɛn ka a mira, wo tii ti saya nenela fefe!»

⁵³ I mirini ko i ka bon an benba Iburahima ri mɛn da faa? Nabijumailu fanan sara. I jɛɛ kɛla yon di?»

⁵⁴ Isa ka ii jabi: «Ni n ka n jεε gbiliya, n na gbiliya ti foyi ri. Mɛn ye n gbiliyala, wo le n Fa ri. Ai ye a fɔla a yε ko: «Ale le an na Maari ri».

⁵⁵ Wo rɔ ai ma a lɔn. Nde ka a lɔn. Ni n ka a fɔ ko n ma a lɔn, n di kε wuyafɔla ri ikomin ai ye ja mɛn ma. Kɔni n ka a lɔn. N ye a kumakan bonyala.

⁵⁶ Ai fa, Iburahima, a ye sɛwala ka n na lon yen; a ka wo yen ka sɛwa.»

⁵⁷ Yahudiyailu ka a jabi: «I ma san biloolu bɔ! I ni Iburahima yen wa?»

⁵⁸ Isa ka a fɔ ii yε ko: «N ye tɔja le fɔla ai yε, sani Iburahima ye sɔrɔn, n ye ye.»

⁵⁹ Ii ka kaba matɔmɔ ko ii ye a mabon kaba la. Kɔni Isa tununda jama ma ka bɔ Allabatobonba kɔndɔ.

9

Isa ka ja fuyen do ja laka

¹ Nba, Isa tamintɔla, a ka cɛɛ do yen a ja fuyen de sɔrɔnda.

² A la karandenilu ka a majininka ko: «Rabi, ni jin na sɔrɔnbailu ka hake kε wala ni ale jεε le ka julumun kε, a ja fuyen sɔrɔnni wa?»

³ Isa ka a jabi: «Nin ma sɔrɔn ka bɛn a jεε la hake ma wala a la mɔɔbailu la julumun ma. A ja fuyen le sɔrɔnda, sa Alla la sebaya ri yiraka mɔɔilu la ale fε.

⁴ Ni a kɛla tele ri, an ka kan ka baara kε a ye mɛn ka n kelaya. Su ra sudunya. A wa ko: mɔɔ si ti se baarala.

⁵ Ka n to dunuja rɔ, n ye dunuja kɛnɛbɔlan de ri.»

⁶ A banni kuma wo la, Isa ka daji labo duu ma ka boɔ lamun wo la, ka boɔ wo ta ka a sisa na fuyen na la.

⁷ A ka a fo ko: «Wa i ko Silowe jilamaradiya ji la.» Silowe korɔ ye le ko «kela». Na fuyen wo ka a wa a ko ji wo la tuma men na, a nara a na yenna!

⁸ A siipɔɔ ni menilu ka a yen taralila korɔman na woilu ka a mapininka ko: «Cee jin de siini te taralila kanma korɔman na wa?»

⁹ Doilu ka a fo ko: «Ale le.» Dogberɛ ka a fo ko: «Ale te, koni imunupani.» Cee ka a fo ko: «Nde le jo!»

¹⁰ Ii ka a mapininka ko: «I na lakara di?»

¹¹ A ka ii jabi: «Cee men toɔ ko Isa ka boɔ ke ka wo sisa n na la ka a fo ko: «Wa Silowe ka i ko.» N wara. N banni n kola, n ka yenni ke.»

¹² Ii ka a mapininka ko: «Cee wo ye mi?» A ka a jabi: «N ma a lon.»

Farisilu ka cee na lakani fɛsɛfɛsɛ

¹³ Ii ka cee na lakani wo lana Farisilu ma.

¹⁴ Awa Isa ka boɔ sisa a nakorɔ da la lon men na a na lakara wo lon de, Nɔɔɔ lon de tɛɛ.

¹⁵ Wo le ro Farisilu ka cee mapininka ko men taminni ko a ye yenni kɛla sisen. A ka a fo ii ye ko: «A ka boɔ le sisa n na la, n ka n ko: wo ro n ka yenni ke.»

¹⁶ Farisi doilu ka a fo ko: «Men ka wo ke a ma bo Alla ro, baa a ti Nɔɔɔ lon sariya bonyala.» Koni, doilu ka a fo ko: «Kojukɛlailu ri se ko makabani su jin kɛla di?» Ii talara.

¹⁷ Farisilu ka na fuyen men na lakani mapininka fanan ko: «I ri se nfen foɔa i dandanninna la ko ro, ka a masorɔn a ka i na laka?» A ka ii jabi: «Nabipuma le.»

¹⁸ Yahudiyailu tere ma son lala a la ko a ja fuyen le tere, a ni a ja ra a laka, sani ii ka a la saronbailu kili.

¹⁹ Ii ka ii majininka ko: «Ai dence le wa, ai kan men ma ko a ja fuyen de sonda? Nfen de taminni wa a ye yenni kela sisen?»

²⁰ A saronbailu ka ii jabi: «An ka a lon ko an dence ye. A ja fuyen le sonda.

²¹ Koni an ma a lon fewu ko men taminni ko men a ye yenni kela sisen. An ma a lon fanan fewu men ka a ja laka. A ye a majininka, a ra bonya ka ke maa ri, a ri se a jabila a jere ye!»

²² Cee saronbailu ka jabila ke ten, ka a masaron ii silanni Yahudiyailu la memailu ye. Baa woilu tun da ben a ma ko ni maa maa ka a lo a la ko Isa le ye Nenematomonin de ri, ko ii ri wo tii gben ii la salibon na.

²³ Wo le ro a saronbailu ka a fo ko: «A ye a majininka, a ra bonya ka ke maa ri.»

²⁴ Farisilu ka cee wo kili kokura, men tere ye ja fuyen di, ka fo a ye ko: «I ye i kali Alla jakoro ko i ri tuna fo. An ka a lon ko cee wo ye kojuu kela le ri.»

²⁵ A ka ii jabi: «N ma a lon ni julumunto le walama Kojuukela te, koni n ye ko kelen lonna koro, n ja fuyen de tere koni n ye yenni kela sisen.»

²⁶ Ii ka a majininka ko: «A ka nfen de ke i la? A ka i ja laka di?»

²⁷ A ka ii jabi: «N tere ra a fo ai ye folo, koni ai ma a lamen. Nfenna ai ye a fe ka a lamen kokura? Ai fanan ye a fe ka a ke a la karandenilu le ri wa?»

²⁸ Ii ka a manani ka a fo a ye ko: «Ile le a karanden di. Ande le Musa la karanden de ri.

²⁹ Ande ka a lɔn ko Alla kumara Nabi Musa yɛ, kɔni jɪn, an ma a lɔn a ye bɔla yɔrɔ mɛn dɔ.»

³⁰ Cɛɛ ka ii jabi: «Hɛn! Ko makabani ba le jɪn di. Ai ma a lɔn a ye bɔla yɔrɔ mɛn dɔ, kɔni a ra n ja laka!

³¹ An ka a lɔn ko Alla ti a tolo malɔla kojuu kɛla la, kɔni a ye a tolo malɔla mɛn ye a bonyala ka a sawo kɛ.

³² Habadan mɔɔ si ma a lamɛn ni mɔɔ ra mɔɔ ja laka mɛn ja fuyen sɔrɔnda.

³³ Ni cɛɛ jɪn ma bɔ Alla rɔ, a ti se foyi kɛla.»

³⁴ Ii ka a jabi: «I ye i la julumun dɔ kɛbi i sɔrɔn waati. I ri an karan wa?» Wo rɔ, ii ka a gbɛn salibon na.

Yon ye ja fuyen jɛrɛjɛrɛ di?

³⁵ Isa ka a mɛn ko ii ra a gbɛn. A ka cɛɛ wo jɪnin ka a yen, ka a fɔ a yɛ ko: «I ye lemɛniyala Mɔɔ Dɛncɛ ma wa?»

³⁶ Cɛɛ ka a jabi: «Maari, yon ye wo ri? I ye wo fɔ n yɛ, kosa n di lemɛniya a ma?»

³⁷ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «I ra a yen. A ye kumala i yɛ sisen.»

³⁸ Wo rɔ a ka a fɔ a yɛ ko: «N da lemɛniya, n Maari.» A ka a birin Isa kɔrɔ ka a bato.

³⁹ Isa ka a fɔ ko: «N nara n nani dunɔja la kiti la kanma. Na fuyen ja ye a laka; mɛnilu ye yenni kɛla, woilu ye kɛ ja fuyen di.»

⁴⁰ Farisi doilu tɛrɛ ye a tɔrɔfɛ, woilu ka kuma wo mɛn ka a maɲininka ko: «Ande le fanan ye ja fuyen de ri?»

⁴¹ Isa ka ii jabi: «Ni ja fuyen ye ai ri, ai tɛ jatɛla julumuntɔ ri. Kɔni sisen ai ye a fɔla ko ai ye yenni kɛla. Wo le kosɔn, ai la julumun da to ai kan fɔlɔ.»

10

Saa Gbengbenna bere bere

¹ Isa ka a fɔ ko: «N ye tɔpa le fɔla ai ye, men ma i madon saa la wɔre donda la, kɔni men wa yeɛ wɔre fan do la, wo ye son ni benkanila le ri.

² Men donda wɔre donda la wo ye saa gbengbenna le ri.

³ Wɔre kɔnɔgbenna ri da laka saa gbengbenna ye. Saa gbengbenna ri a la saa beɛ kili a tɔɔ la ka ii lawa a ɲɔ rɔ wɔre kɔ ma.

⁴ A wa ban a saa beɛ labɔla, a ri a tamin ii ɲɔ rɔ; beɛ ri bila a kɔfɛ, baa ii ka a kumakan lɔn.

⁵ Kɔni ii tɛ bilala mɔɔ kɔ ii ma men lɔn. Ii ri ibori ka imase a la, baa ii ma a kumakan lɔn.»

⁶ Isa ka kuma kɔrɔlama wo fɔ ii ye, kɔni ii le ma a lɔn a ye men fɔla ii ye.

Isa, Saa Gbengbenna ɲuma le ri

⁷ Isa ka a fɔ fanan ko: «N ye tɔpa le fɔla ai ye, n ye saa wɔre donda la.

⁸ Men beɛ nara n ɲɛrɔ, woilu tɛɛ ye sonilu de ri a ni benkanilailu, kɔni saailu ma ii tolo malɔ ii la.

⁹ N ye donda le ri. Ni mɔɔ mɔɔ wa don donda wo fɛ, wo tii ri kisi. Ii ri don ka bɔ ka ii la balo sɔrɔn.

¹⁰ Son wo ye nala a supali kela, ni ta ka a faa, a ni ka tipali le dɔrɔn kɛ. Nde kɔnin, n nani sa ii ri ɲenemaya berebere sɔrɔn, ka a sɔrɔn fasayi.

¹¹ «Nde ye saa gbengbenna ɲuma le ri. Saa gbengbenna ɲuma sɔnni ka a nii di saailu la ko kɔsɔn.

¹² Mɔɔ men ye baarala wodi la ko rɔ, wo tɛ saa gbengbenna berebere ri. Saalu tɛ a ɲɛɛ ta ri. Wo le

kosɔn, ni a ka wara natɔla yen, a ri ibori ka saailu to ye. Wara juu ri saailu jɛnama ka ii lajɛnsɛn.

¹³ Cɛɛ wo tɛɛ ye sarala saa kɔnɔgbɛn ko le rɔ, kɔni saailu la ko hamin tɛɛ sa a la.

¹⁴ «N ye saa gbɛngbɛnna juma le ri. N ka n ta lɔn, n ta fanan ka n lɔn,

¹⁵ ikomin n Fa ka n lɔn a ni n fanan ka n Fa lɔn. N ye n nii dila n na saailu le kosɔn.

¹⁶ Saa gbɛɛ ye n bolo mɛn ti wɔɛ jɛn kɔndɔ. N di na iele fanan di. Ii ri ii tolo malɔ n kumakan na ka ii kɛ saa kuru kelen di. Saa gbɛngbɛnna kelen ye saailu wo gbɛngbɛnna.

¹⁷ N duman Fa yɛ ka a masɔrɔn n ye n nii dila, sa n di a ta ikɔ tuunni.

¹⁸ Mɔɔ si ti n nii tala, kɔni n ye a dila n jɛɛ yɛ le. A se ye n na ka a di, se ye n na fanan ka a ta kokura. N Fa ka n jamari mɛn na, wo le wo di.»

¹⁹ Yahudiyailu talani kokura ka bɛn a kumakan wo le ma.

²⁰ Mɔɔ siyaman ii tɛma ka a fɔ ko: «Jina le a fɛ! Fatɔ le! Ai ye ai tolo malɔ a la nfenna?»

²¹ Doilu ka a fɔ ko: «Ale kuma tɛ jinatɔ kuma ri. Jina ti sela mɔɔ ja lakala di?»

Isa lafilira

²² Allabatobonba Sali mɛn ye kɛla Jerusalemu san san, wo sera. Nɛnɛ waati le tɛɛ,

²³ a ni Isa tɛɛ ye taamala Allabatobonba tɔrɔfɛ, Sulemani gbaa da la.

²⁴ A tɛɛ lamininni Yahudiyailu bolo, woilu ka a fɔ ko: «I ye sika bɔla an dɔ waati juman? Ni i ye Nenematɔmɔnin de ri, i ka kan ka wo fɔ an ye gbɛ rɔ.»

²⁵ Isa ka ii jabi: «N ka a fɔ ai yɛ, kɔni ai ma la a la. Mɛn ye n na sereya ri, n ye baara mɛn kɛla n Fa tɔɔ rɔ.

²⁶ Kɔni, ai ma lala a la, ka a masɔrɔn ai tɛ n na saailu ri.

²⁷ N na saailu le ye n na kumakan namɛnna. N ka ii lɔn a ni ii ye bilala n kɔ.

²⁸ N di jɛnemaya banbali di ii ma, ii ti bɔnɔla fewu, mɔɔ si tɛ ii bɔ n bolo.

²⁹ N Fa, mɛn ka ii di n ma, wo ka bon fen bɛɛ ri, mɔɔ si ti se ii bɔla n Fa le bolo.

³⁰ Nde ni Fa ye kelen de ri.»

³¹ Yahudiyailu ka kaba ta kokura ko ii ye a bonna woilu la ka a faa.

³² Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «N da ko siyaman yiraka ai la mɛn bɔni Fa rɔ. Ai ye a fɛ ka n bon kaba la juman de kɔsɔn woilu rɔ?»

³³ Yahudiyailu ka a jabi: «An ti i bonna kaba la ka i faa i la baara juma rɔ, kɔni ikomin i ye Alla lafɛya kɛla. I ye adamaden de ri, kɔni ye a fɔla ko ile le Alla ri!»

³⁴ Isa ka a jabi: «A sɛbɛni Alla sariya kɔndɔ ko: «Nde Alla ka a fɔ ko ai ye maariilu le ri.»

³⁵ An ka a lɔn ko Alla ka mɛn fɔ a la kitabu kɔndɔ, tɔɔɔ banbali le wo ri. Awa, Alla ka a la kuma wo lase mɔɔ mɛnilu ma, a ye woilu kilila ko maariilu.

³⁶ Nde, Fa ka n suwandi ka n kelaya dunɔɔ rɔ. Kɔni, nfenna ko rɔ ai ye a fɔla ko n ye Alla tanama kuma fɔla, ka a masɔrɔn n ka a fɔ ko: «n ye Alla Dencɛ le ri?»

³⁷ Ni n ma n Fa la baara kɛ, ai kana la n na.

³⁸ Kɔni ni n ye wo kɛla, hali ni ai ma la n na, ai ye la n na kɛwaliilu la, ai ye a lɔn ka a jayen ko Fa ni nde, an ye kelen di.»

³⁹ Ii tere ye a lalo ko ro, koni a wara.

⁴⁰ Isa ka a kose Juriden Ba fan kelen do, yoro men ye, Yaya tere ye moo sunna ji ro koroman. A tora ye.

⁴¹ Moo siyaman ba tere ye nala a ma, ka kuma damira ko: «Yaya ma ko makabani si ke, koni a ka foyi fo cee jin na ko ro, tupa le.»

⁴² Yoro wo ro, moo siyaman lemeniyara Isa ma.

11

Lasari la saya ko

¹ Cee do too ko Lasari, a jankara. A tere siini Betani so kondo, Mariyamu ni a nakelenjoo muso Marita fanan siini so wo kondo.

² Mariyamu jin ye muso le ri men ka Maari sen mamun latikolon na ka a masusa a kungsi la. Wo dooce Lasari tere ma kende.

³ Muso fila wo ka kela lawa Isa ma ko: «Maari, moo men duman i ye, wo ma kende.»

⁴ Awa Isa ka kuma wo lamen tuma men na, a ka a fo ko: «Jankaro jin ti se saya banna; a ye ye Alla la gbiliya le ro, sani Alla la Dence a la gbiliya ye se.»

⁵ Marita ni a doomuso a ni Lasari bee duman Isa ye.

⁶ Awa, a ka a lamen waati men na ko Lasari ma kende, a tora a no ro haan tele fila.

⁷ Wo ko ro, a ka a fo a la karandenilu ye ko: «An ye an kose Jude ikoo tuunni.»

⁸ Ala karandenilu ka a jabi: «Rabi, a ma men ba ke Yahudiyailu tere ye a fe ka i mabon kaba la ka i faa, diya men do. I ye a fe ka i kose ye wa?»

⁹ Isa ka ii jabi: «Waati tan ni fila le ye tele kelen di, wo te? Ni moo taamara tele koro a ti a sennatula, ka a masoron a ye dunuja kene yenna.

10 Kɔni ni mɔɔ taamara su rɔ, a ri a sennatu ka a masɔrɔn a ɲa sa kɛɲɛya la.»

11 A banni wo bɛɛ fɔla, Isa ka do la kuma wo ka a fɔ ko: «An dɔɲɔɔɲɛ Lasari sunɔɔtɔ. N wato a lakunun diya.»

12 Karandenilu ka a jabi: «Maari, ni a sunɔɔtɔ le, a ri kɛɲɛya.»

13 Awa, Isa tɛɛ ye kumala a la saya ko le rɔ, kɔni woilu mirini ko a sunɔɔtɔ le.

14 Isa ka a fɔ ii yɛ gbɛ rɔ ko: «Lasari ra sa.

15 N sɛwani ba ai kosɔn ko n tɛɛ ti ye, kosa ai ri lemɛniya. Kɔni, an ye wa a tɛɛn yɛ.»

16 Wo rɔ Tomasi (mɛn tɛɛ ye kilila ko filani) ka a fɔ karanden toilu yɛ ko: «An fanan ye wa, kosa an di faa a fɛ.»

Isa le su lawulila ri

17 Isa kɔseyini ka a tɛɛn Lasari su tun da tele naanin kɛ kaburu rɔ.

18 (Betani so ni Jerusalem tɛmala ye kilo sawa le ri.

19 Wo rɔ, Yahudiya siyaman da na Marita ni Mariyamu wara ii dɔɔɛɛ saya fɔ diya, ka ii masabari ii dɔɔɛɛ la saya ko rɔ.)

20 Marita ka a mɛn tuma mɛn na ko Isa ra na, a wara a labɛn, kɔni Mariyamu siini tora bon na.

21 Marita ka a fɔ Isa yɛ ko: «Maari, ni i tɛɛ ye yan, n dɔɔɛɛ tɛɛ tɛ sa.

22 Kɔni sisen n ka a lɔn ko ni i ye foyi mɔɲininkala Alla bolo, Alla ri sɔn wo ma.»

23 Isa ka a jabi: «I dɔɔɛɛ, a ri wuli ka bɔ saya rɔ.»

24 Marita ka a fɔ ko: «N ka a lɔn ko su wa wuli tuma mɛn na laban lɔn, n dɔɔɛɛ fanan di wuli ka bɔ saya rɔ.»

²⁵ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «Nde ye su lawulila le ri. Nde ye penemaya le ri fanan. Mɛn wa lemɛniya n na, hali ni a wa sa a ri penemaya.

²⁶ Mɔɔ si wa kɛ dunuɲa rɔ ka a la lemɛniya la n dɔ, wo ti saya sɔrɔn habadan. I lani wo la?»

²⁷ A ka a jabi: «Maari, n lani a la ko i ye Nenematɔmɔnin de ri, Alla Dence, mɛn nani dunuɲa rɔ.»

²⁸ A banni wo fɔla, a wara a dɔɔmuso Mariyamu kili ka a fɔ a yɛ sutura rɔ ko: «Karanmɔɔ ra na, a ye i kilila.»

²⁹ Mariyamu ka kuma wo lamɛn tuma mɛn na, a ka i wuli ka ibori ka wa Isa diya.

³⁰ Isa tɛrɛ ma don so ɲin dɔ fɔlɔ, kɔni a tɛrɛ ye nɔ rɔ, Marita nara a la bɛn yɔrɔ mɛn.

³¹ Yahudiyailu mɛnilu tɛrɛ nani Mariyamu saya fɔ diya, woilu ka a yen a ra wuli i kɔrɔkɔrɔ ka a bɔ ka wa tuma mɛn na, ii mirini ko a ye wala kaburu da la ka wa a kasi.

³² A se mɛn kɛra ye Isa tɛrɛ yɔrɔ mɛn dɔ, Mariyamu bera a sen kɔrɔ ka a fɔ a yɛ ko: «Maari, ni i tɛrɛ ye yan n dɔɔcɛ tɛrɛ tɛ sala!»

³³ Isa ka a yen kasila a ni Yahudiya mɛnilu nara a kɔfɛ, Isa sɔnɔmɛ yɛrɛyɛrɛra ka a sunun.

³⁴ A ka a maɲininka ko: «Ai ka a la mi?» Ii ka a fɔ a yɛ ko: «Maari, na a mafɛnɛ.»

³⁵ Isa kasira.

³⁶ Wo rɔ Yahudiyailu ka a fɔ ko: «Ai ra yen, a duman a ye ɲa mɛn dɔ!»

³⁷ Kɔni doilu tɛrɛ ye a fɔla ko: «Mɛn ka ɲa fuyen ɲa laka, a ti se ɲin lakendɛyala wa?»

Isa ka Lasari su lawuli

³⁸ Ikɔ tuunni Isa sɔnɔmɛ yɛɛyɛɛɛɛ. A sera kaburu da la. Kaburu tɛɛ ye falan de ri. A da tɛɛ latuunni kaba ba le la.

³⁹ Isa ka a fɔ ko: «Kaba bɔ da la.» Sayabatɔ nakelenɲɔɔ muso, Marita ka a fɔ a yɛ ko: «Maari, a suma ye a bɔla. A ra tele naanin bɔ a ye yan.»

⁴⁰ Isa ka a jabi: «N ma a fɔ i yɛ ko ni i lemɛniyala, i ri Alla la gbiliya yen?»

⁴¹ Wo rɔ ii ka kaba bɔ ye. Isa ka a ɲakɔrɔta, ka a fɔ ko: «Fa, n ye baraka bila i la, baa i ka i tolo malɔ n na.

⁴² N ka a lɔn ko i ye i tolo malɔla n na waati bɛɛ; kɔni ka a masɔrɔn n namininni jama mɛn bolo n ye kumala i yɛ, sa ii ri lemɛniya a la ko ile le ka n kelaya.»

⁴³ A ka wo fɔ tuma mɛn na, a ka a kan ba labɔ ko: «Lasari, bɔ gbɛ mal!»

⁴⁴ Su wulira ka bɔ. A sen ni a bolo bɛɛ mamininni kasankɛ rɔ, a ɲakɔrɔla tununni jala la. Isa ka a fɔ ii yɛ ko: «Ai ye kasankɛ bɔ a ma, ai ye a bila, a ye wa.»

Mɔɔilu ka janfa don Isa ma

⁴⁵ Yahudiya siyaman ba mɛn nara Mariyamu kɔfɛ, ka a yen Isa ka ko mɛn kɛ, ii ka ii lemɛniya la a rɔ.

⁴⁶ Kɔni doilu bɔra ii tɛma ka wa a dantɛɛli kɛ Farisilu yɛ Isa ka ko mɛn kɛ.

⁴⁷ Awa, sarakalasela kuntiilu a ni Farisilu ka kiti tɛɛ dɛkuru ladɛn ka a fɔ ko: «An di nfen de kɛ? Cɛɛ ɲin da tɔɔmasere kabannako siyaman kɛ.

⁴⁸ Ni an ka a to a jɛɛ ma, dunuɲa bɛɛ ri lemɛniya a la. Wo rɔ Rɔmukailu ri na ka an na yɔrɔ tɲan ka an na siya fanan halaki.»

⁴⁹ Do ye ii tɛma ye mɛn tɔɔ ko Kayifasi, san wo la wo le tɛɛ ye sarakalasela la kuntiia la. Wo ka kuma ta ko: «Ai ma foyi lɔn.

⁵⁰ Ai ma a yen, ni mɔɔ kelen di faa jama nɔ rɔ sa an na siya bɛɛ kana halaki, wo le ka fisa ai ma wa?»

⁵¹ A sa jɪn fɔla a jɛɛ yɛ; kɔni ikomin a tɛɛ ye sarakalasela kuntiia la san wo la, a kumara ikomin nabi ko Isa ri na sa Yahudiya siya nɔ rɔ.

⁵² Kɔni Isa ri sa mɛnilu nɔ rɔ, Yahudiya siya kelen ko tɛ. A ri sa ka Alla denilu bɛɛ ladɛn denbaya kelen di mɛnilu siini dunuɲa bɛɛ rɔ.

⁵³ Ka bɔ lɔn kelen wo le Yahudiyailu bɛnni tɛɛ a ma ko ii ri Isa faa ɲa jɪnin.

⁵⁴ Wo rɔ Isa ka jɛɛ yiraka lalɔ jama yɛ. A bɔra mara wo rɔ ka wa wula ba kɔndɔ, ka a se so mɛn tɔɔ ko Efirayimu. A ni a la karandenilu tora ye dɔɔni.

⁵⁵ Taminkunna Sali wa sudunya tuma mɛn na, jamana siyaman mɔɔilu ye nala Jerusalemu sani sali ye se ii ri ii jɛɛ sɛninya ka a bɛn ii la namun ma.

⁵⁶ Ii tɛɛ ye Isa jɪninna ii jɛɛ ma Allabatobonba jɪn kɔndɔ, ka i jɔɔn mɔɲininka ko: «Ai miriya ye nfen di? A ti nala sali rɔ wa?»

⁵⁷ Sarakalasela kuntiilu a ni Farisilu ka jamarili di ko ni mɔɔ ka a lɔn a yɔrɔ mɛn na, a ri se a yirakala sa ii di se a mirala ɲa mɛn.

12

Mariyamu ka Isa sen mamun tulu sumaduman na

¹ A tɛɛ tuunni tele wɔɔrɔ le ma Taminkunna Sali ye se, Isa nara Betani, Lasari ye siini so mɛn dɔ, Isa ka Lasari mɛn lawuli ka bɔ saya rɔ.

² Ii ka a fanda ka a bonya. Marita tere ye doonnin dila ii ma. Lasari siini tere mooilu tema doonnin diya.

³ Wo ro, Mariyamu ka tulu suma duman dagbele litiri tala ta, tulu suma duman men to ko naridi. A ka Isa sen mamun wo la ka a kungsi ta ka Isa sen mamun toto. Bonkondola bee kera tulu suma duman suma le ri.

⁴ Koni, Judasi Sikariyoti, men tere ye Isa la kanden do ri, men di janfa don Isa ma, wo ka a fo ko:

⁵ «Nfenna an ma latikolon jin san ka a sanko di bolokolonilu ma? Latikolon wo sanko ye benna baarden kelen san sara le ma.»

⁶ Ni a kumara ja wo ma, wo te ko a haminni bolokolonilu la ko ro, koni a tere ye son de ri. A tere ye wodi lamarala le ri, koni a tere ye wodi wo tala ka a ke a jere ta ri.

⁷ Koni Isa ka a fo ko: «A ye a to ye. A ra latikolon sumaduman jin donna ka ben n su don lon men na.

⁸ Bolokolonilu ye i fe waati bee ro. Koni nde, n ti tola ai fe waati bee ro.»

⁹ Yahudiya jama ba ka a men tuma men na, a ye ye, ii nara. Ii ma na Isa kelen yen diya, koni ii nara men Lasari le yen diya (Lasari men nawulira ka bo saya ro).

¹⁰ Sarakalasela kuntiilu ka miriya ko ka Lasari fanan faa,

¹¹ ka a masaron ale ta fan do Yahudiyailu siyaman ba lemeniyara Isa ma wo ro.

Isa donda Jerusalem

¹² Wo duusa gbe, jama siyaman ba men nara Jerusalem sali diya ka a men ko Isa nato Jerusalem.

13 Ii ka tamaro bolon ta ka wa a laben ka ii sewa kan nabo ko:

«Alla tando!»

«Duwawu ye a ye,

Men ye nala Maari too ro ten!»

«Duwawu ye Isirayeli Mansa Ba ye!»

14 Isa ka sofalini bulan do yen ka i sii wo kan iko sebeni na men:

15 «I kana silan, Siyonkailu;

A ragbe, ai la mansa ye nala,

masiini falini bulan kan.»

16 Waati wo la a la karandenilu wo ma a jayen ko men ye taminna, koni Isa ka a la gbiliya labo tuma men na, ii ka lon ko wo bee sebeni Alla la kitabu kondo, a ni mooilu tere ka wo bee ke Isa ye.

17 Nba, jama ba tere ye Isa fe wo lon, a ka Lasari kili ka bo kaburu kondo lon men ko a ye lawuli ka bo saya ro tuma men na, woilu kera a sereya ri.

18 Wo ro jama ba nara a laben diya, ka a masoron ii ra a men ko a ra kabannako wo ke.

19 Wo ro Farisilu tere ye a folo i joon tema ko: «Ai ma yen ai ti se foyi kela. A ragbe! Dununa bee ye bilala a kofe!»

Kirekika doilu ye a fe ka kuma Isa ye

20 Menilu nara Alla bato diya Jerusalem sali lon, Kirekika doilu fanan tere ye ii tema.

21 Woilu nara Filipe madon, Filipe men nani ka bo Betisayida so kondo Kalile mara ro. Woilu ka a fo a ye ko: «An fa, an ye a fe ka Isa yen.»

22 Filipe nara wo fo Andere ye. Ii fila nara wo fo Isa ye.

23 Isa ka ii jabi: «Moo Dence gbiliya waati ra se, sisen.

24 N ye tɔɔa le fɔla ai ye: ni suman kise kelen ma be duuma, ka a faa, a kelen pe ri to. Kɔni, ni a faara, a ri wa a den siyaman di a la.

25 Mɛn nii duman a ye, a ri bɔnɔ; kɔni mɛn nii ma diya a ye dunuɔa rɔ wo ri ɲenemaya banbali sɔrɔn.

26 Mɛn ye a fe ka n na baara ke n ye, wo ye bila n kɔfe. N ye yɔrɔ mɛn na, n na baaraden fanan di tɛrɛn ye. Ni mɔɔ mɔɔ wa n na baara ke n ye, N Fa ri wo bonya.

27 «Sisen n sɔlɔmɛ ra yerɛyerɛ. N di nfen fɔ? N di a fɔ ko: «Tɔrɔya mɛn kɛtɔ n sɔrɔnna sisen, Fa n kisi wo ma» wa? Wo tɛ, kɔni ka a masɔrɔn tɔrɔya mɛn ye n sɔrɔnna wo waati ra se!

28 N Fa, i tɔɔ labɔ i gbiliya rɔ.» Wo rɔ, kumakan do bɔra sankolo rɔ ko: «N da n tɔɔ labɔ gbiliya rɔ, n di n tɔɔ labɔ gbiliya rɔ kokura.»

29 Jama ba mɛn tɛrɛ ye ye, mɛn ka mankan wo mɛn, ii ka a fɔ ko sanfɛrɛn kan da bɔ. Doilu fanan ka a fɔ ko meɛka le kumala a ye.

30 Isa ka a fɔ ko: «Kumakan ɲin ma fɔ nde dɛmɛn kanma, kɔni a fɔni aile ta le.

31 Nba, sisen dunuɔa la kiti le; dunuɔa kuntii juu ri gbɛn sisen.

32 Kɔni nde, n wa kɔrɔta duukolo ma, n di mɔɔ bɛɛ masɔmɔn ka na n ma.»

33 A ka wo fɔ kosa a ri a faa ɲa yiraka ii ma.

34 Wo rɔ jama ka a jabi: «An ka a lamɛn sariya le rɔ ko: ɲenematɔmɔnin ye tola le habadan. I ye nfen fɔla ten ko: «Mɔɔ Dence ri kɔrɔta? Yon ye Mɔɔ Dence ri?»

35 Wo rɔ Isa ka a fɔ ko: «Dunuɔa kenɛbolan ye a tola ai tɔrɔfe waatini. Ai ye taama ai ni dunuɔa kenɛbolan yen waati mɛn, sani dibi ye don ai ma

waati mɛn. Baa mɛn ye taamala dibi rɔ wo ma a lɔn a ye wala yɔrɔ mɛn na.

³⁶ Ai ni kɛnɛbɔlan yen waati mɛn dɔ, ai ye lemɛniya la kɛnɛbɔlan dɔ, wo wa kɛ ai ri kɛ kɛnɛbɔlan den di.» Isa ban mɛn kɛra wo fɔla, a wara ka a dokon woilu ma.

Mɔɔilu ma lemɛniya Isa ma

³⁷ Hali Isa ka kabannako siyaman kɛ ii ɲakɔrɔ, ii ma lemɛniya a ma.

³⁸ Wo ko ra a dafa Nabi Esayi ka mɛn fɔ ko: «Maari, yon lemɛniyani an na kuma ma? Maari, i ra i la sebaya yiraka yon na?»

³⁹ Wo le kosɔn ii ma se lemɛniyala a ma, baa ikomin Nabi Esayi ka a fɔ fanan ko:

⁴⁰ «A ka ii ɲa lasidi,
ka ii jusu gbɛɛya,
wo rɔ ii ɲa kana fen yen,
ii jusu kun kana a ɲayen,
ii kana ii kose n ma,
sa n di se ii lakɛndɛyala ɲa mɛn ma.»

⁴¹ Nabi Esayi ka wo fɔ ka a masɔrɔn a tɛrɛ ye Isa la gbiliya yenna ka a kuma a la ko rɔ.

⁴² Waati wo rɔ, hali mɔɔbakɔrɔilu tɛma mɔɔ siyaman lemɛniyara a ma. Kɔni ka a masɔrɔn Farisilu ta fan dɔ ii ma sɔn ka ii lɔ ko Isa ye ɲenematɔmɔnin di. Ii tɛrɛ ye silanni ko Farisilu ri gbɛn salibon kɔndɔ,

⁴³ baa mɔɔilu la gbiliya duman ii yɛ ka a tamin Alla la gbiliya la.

⁴⁴ Isa ka a kan ba labɔ ka a fɔ ko: «Ni mɔɔ mɛn lemɛniyara n ma, a ma lemɛniya nde kelen ma, kɔni mɛn ka n kelaya a lemɛniyara wo fanan ma.

⁴⁵ Mɛn ka n yen, wo ra n kelayaba fanan yen.

⁴⁶ N nani ka a ke dunuɲa keɲɛbɔlan de ri, wo rɔ mɔɔ mɔɔ wa lemeniya n ma wo tii ti to dibi rɔ.

⁴⁷ Ni mɔɔ mɔɔ ka n kumakan namɛn, kɔni a ma a mira, nde tɛ a kiti tɛɛla; baa n ma na kiti labe kanma dunuɲa kan, kɔni n nani dunuɲa kisi diya le.

⁴⁸ Ni mɔɔ mɛn ka a ban n dɔ, ka a ban n na kuma mirala, fen ye ye mɛn di kiti labe wo tii kan. Fen wo ye n na kumailu ri. N ka kuma mɛnilu fɔ, woilu le ri kiti labe a kan dunuɲa laban lon.

⁴⁹ Baa n sa kumala n jɛɛ ye, kɔni n Fa mɛn ka n kelaya, wo le jɛɛ ka n jamari n ka kan ka mɛnilu fɔ a ni n ka kan ka kuma mɛn bɔɲa mɛn ma.

⁵⁰ Wo rɔ n ka a lɔn ko a la jamari ye jɛnemaya banbali dila. Sisen n ye kumala wo le rɔ n Fa ka a fɔ ko n ye mɛn fɔ, n ye wo le fɔla.»

13

Isa ka a la karandenilu sen mako

¹ Sani Taminkunna Sali ye se, Isa ka a lɔn ko a la waati ra dafa ko a ye bɔ dunuɲa rɔ ka wa a Fa ma. Wo le rɔ a ta mɛn dunuɲa rɔ woilu diyara a ye a ka a kaninteya ba yiraka woilu la haan ka a dan natamin.

² Wura fɛ dɔɔnninta le tɛɛ. Ibulusa ra Isa janfa miriya don Simɔn Sikariyɔti dence Judasi jusu rɔ.

³ Isa ka a lɔn ko a Fa ra fen bɛɛ karifa a la, ko a bɔni Alla le rɔ, ale kɔsɛla Alla le ma.

⁴ Wo rɔ a ka a lawuli tabali kunna, ka a la durikiba bɔ a kan na, ka funduni sidi a la.

⁵ A banni wo kɛla a ka ji ke koli muran dɔ ka a la karandenilu sen mako damira, ka funduni sidini ta ka ii sen matoto.

⁶ A se men kera Simon Piyeri ma, wo ka a fo a ye ko: «Maari, ile ri n sen mako wa?»

⁷ Isa ka a jabi: «N ye men kela, i ma wo korɔ lɔn sisen; i ri a payen kɔfɛ.»

⁸ Piyeri ka a fo a ye ko: «I ti n sen makola fewu!» Isa ka a jabi: «Ni n ma i sen mako, lɔnbaya ti ile ni nde tɛma.»

⁹ Simon Piyeri ka a fo a ye ko: «Maari, wo rɔ n sen kelen tɛ de, kɔni n bolo a ni n kun fanan!»

¹⁰ Isa ka a jabi: «Ni i ra ban i kola, i ma kan ka i ko wo kɔ fo i sen, i fari fan bɛɛ seninya le. Aile fanan seninya le, kɔni ai bɛɛ tɛ.»

¹¹ (Baa a ka a lɔn ko men ketɔ a janfala, wo le rɔ a ka a fo ko: «Ai bɛɛ seninyani tɛ.»)

¹² A ban men kela ii sen makola, a ka a la durik-iba bila a kan na ka i sii tabali la. Wo rɔ a ka a fo ii ye ko: «Ai bɛɛ ka a lɔn n ka men kɛ ai la wa?»

¹³ Ai ye n kilila ko karanmɔɔ a ni Maari, ai jo le wo rɔ baa n ye wo le ri.

¹⁴ Ni n ka ai sen mako, nde ai la Maari a ni ai la karanmɔɔ ri, aile ka kan ka i joɔn sen mako.

¹⁵ Ka a masɔrɔn n nɔ misali le yirakala ai la, ai ka kan ka ai kɛ ai jɛɛ ye na men dɔ.

¹⁶ N ye tɔna le fɔla ai ye ko: joɔn ti se warala a joɔntii ma, kelayala ti warala a talibidenba ma.

¹⁷ Ni ai ka ko joɔn lɔn jumala, duwawu ye ai ye ni ai ka a kɛ.

¹⁸ «N tɛ kumala ai bɛɛ ye; n ka a lɔn men suwandinini n bolo. Kɔni fɔɔ seɓeli kuma wo ye dafa ko: «Mɔɔ men ye n na buru dɔɔnna, wo tii ri n janfa.»

¹⁹ N ye a fɔla ai ye sisen sani wo ye kɛ waati men, ni wo sera, ai ri a lemeniya n ma ko n ye ye.

²⁰ N ye tɔɔa le fɔla ai ye: ni mɔɔ mɔɔ ri sɔn n na karanden dɔ wo ra sɔn nde fanan dɔ, mɛn wa sɔn nde rɔ, wo ra sɔn n kelayaba rɔ.»

Janfa ko

²¹ A banni wo fɔla, Isa sɔnɔmɛ jalamanna ka a yeɛyeɛ. A ka a sereya ko: «N ye tɔɔa le fɔla ai ye ko: ai tɛma mɔɔ kelen di n janfa.»

²² A karandenilu ka i jɔɔn mafɛnɛ kelen kelen ja ma ko a ye kumala yon na ko rɔ.

²³ A la karandenilu tɛma, mɛn duman a ye wo tɛɛ ye Isa tɔrɔfɛ tabali la.

²⁴ Simɔn Piyɛri ka a ja kaɗɛn a ye ko a ni Isa mapininka a ye kumala mɛn na ko rɔ.

²⁵ Karanden wo ka a madon Isa la ka a mapininka a tolo kɔrɔ ko: «Maari, yon de wo tii ri?»

²⁶ Isa ka a jabi: «N di buru kunkundun sun dɔɔnnin muran dɔ, n di wo di mɛn ma, wo le n janfa la.» A banni Isa ka buru kunkundun ta ka a sun ka a di Simɔn Sikariyɔti dence Judasi ma.

²⁷ Judasi ka buru wo sɔrɔn tuma mɛn na, Setana donda a jusu rɔ i kɔrɔ. Isa ka a fɔ a ye ko: «I ye mɛn kɛla, i ye kaliya kɛla.»

²⁸ Kɔni mɛnilu siini tɛɛ tabali la, woilu ma a lɔn a ye wo fɔla mɛn dɔ.

²⁹ Ikomɛn Judasi mɛn tɛɛ ye wodi lamarala, doilu la miriya ko Isa nɔ a lawala sali dɔɔnninfen san diya le, wala ka wa fen doilu datale misikinanilu la.

³⁰ Judasi ka buru kunkundun ta ka i bɔ ye i kɔrɔkɔrɔ. Su tun da ko.

Karandenilu ka kan de ka i jɔɔn kanin

³¹ A wa mɛn kɛra, Isa ka a fɔ ko: «Sisen, Mɔɔ Dence ka a la gbiliya labɔ, Alla fanan ka a la gbiliya labɔ ale rɔ.

³² Ni Alla ka a la gbiliya labɔ ale rɔ, Alla fanan di a la gbiliya labɔ a jɛɛ yɛ, a ri wo kɛ sisen.

³³ Den mɛsɛnilu n ye ai fɛ waati nin jɪn dɔ. Ai ri n jɪnin, kɔni ikomin n da a fɔ Yahudiyailu yɛ na mɛn ma: «N wala yɔrɔ mɛn, ai ti se wala ye.» N ye a fɔla ai fanan yɛ sisen.

³⁴ «N ye jamarili kura le dila ai ma. Ai ye ai jɔɔn kanin. Ikomin ai diyara n yɛ ai fanan ye diya ai jɔɔn yɛ.

³⁵ Wo le rɔ bɛɛ ri a lɔn ko n na karandenilu de ai ri, ni ai ka ai jɔɔn kanin.»

³⁶ Simɔn Piyɛri ka a fɔ a yɛ ko: «Maari, i watɔ mi?» Isa ka a jabi: «N ye wala yɔrɔ mɛn dɔ, i ti se wala ye sisen, kɔni waati natɔ i ri bila n kɔfɛ.»

³⁷ Piyɛri ka a jabi: «Maari, nfenna n ti se bilala i kɔfɛ sisen? N di bɛn saya ma i la ko rɔ!»

³⁸ Isa ka a jabi: «I ri sa n na ko rɔ wa? N ye tɔpa le fɔla i yɛ ko: sani dondon ye kasi tuma mɛn dɔ i ri a fɔ fewu sɪja sawa ko i ma n lɔn!»

14

Isa ka a ka a fɔ ko ale le jenemaya sila ri

¹ Isa ka a fɔ ko: «Ai jusu kana yɛɛyɛɛ. Ai ye lala Alla la, ai ye la nde fanan na.

² Sii diya siyaman ba le n Fa la bon na. Ni tɔpa tɛ, n di a fɔ ai yɛ, baa n ye wa ka sii diya rabɛn ai yɛ.

³ N wa sii diya rabɛn ai ma, n di na ka ai ta ka wa an jɔɔn fɛ, sani ai ri wa nde ye wala yɔrɔ mɛn dɔ.

⁴ Ai ka a lɔn n ye wala sila mɛn kan.»

⁵ Tomasi ka a fɔ ko: «Maari, an ma a lɔn i ye wala yɔrɔ mɛn dɔ. An ye sila wo lɔnna di?»

⁶ Isa ka a jabi: «Nde, n ye sila le ri, a ni tɔɔa, a ni jɛnemaya. Mɔɔ ti se wala Fa ma, ni a ma se nde ma.

⁷ Ni ai ka n lɔn, ai ri n Fa fanan lɔn. Sisen ai ra a lɔn, ai ra a yen.»

⁸ Filipe ka a fɔ a yɛ ko: «Maari, Fa wo yiraka an na, wo ri se an wasala.»

⁹ Isa ka a jabi: «Filipe, a ra mɛn baƙɛ an bɛɛ ye an jɔɔn fɛ, kɔni i ma n lɔn wa? Ni mɛn ka n yen, wo ra n Fa yen! Nfenna I ye a fɔla ko «Fa yiraka an na»?

¹⁰ I ma la a la ko n ye n Fa fɛ, Fa fanan ye n fɛ? N ye kuma mɛn fɔla, wo ti bɔla nde jɛɛ rɔ de; n Fa mɛn ye nde fɛ wo ye a jɛɛ la baara kɛla.

¹¹ Ai ye a la n na, n ye n Fa fɛ, n Fa fanan ye n fɛ, ni wo tɛ ai ye la kɛwaliilu jɛɛ la sereya la.

¹² N ye tɔɔa le fɔla ai yɛ ko: mɛn ka a lemɛniya la n dɔ wo ri n na baara kabannako fanan kɛ. A ri kabannako kɛ mɛn ka bon ka tamin n ta la ka a masɔrɔn n wato n Fa ma.

¹³ Ai ka foyi majininka n tɔɔ rɔ, n di wo kɛ, sa a ri n Fa la gbiliya yiraka nde la, nde mɛn ye a Dence ri.

¹⁴ Ni ai ka fen fen majininka nde tɔɔ rɔ, n di wo kɛ.

Isa ka a fɔ ko Nii Seniman di na

¹⁵ «Ni ai ye n kaninna, ai di n na jamarili mira.

¹⁶ Wo rɔ nde ri n Fa madiya, a ni a ri Lalilila gbɛɛ di ai ma mɛn di to ai fɛ habadan.

¹⁷ Lalilila wo ye Nii Seniman de ri mɛn ye tɔɔa fɔla mɔɔilu yɛ. Dunɔɔa mɔɔilu ti se a ko rɔ ka a

masorɔn a tɛ a yenna, a ma a lɔn. Kɔni ai ka a lɔn, ka a masorɔn a ye ai fɛ, a ri kɛ ai sɔnɔmɛ rɔ fanan.

¹⁸ «N ti ai bilala ikomin faratanin, kɔni n di n kɔsɛ ai ma.

¹⁹ A ti mɛn bakɛ, dunuɲa mɔɔilu ti n yen butun, kɔni ai ri n yen. Ka a masorɔn n di ɲenemaya, ai fanan di ɲenemaya.

²⁰ Ni wo lon sera, ai ri a ɲayen ko n ni n Fa ye i ɲɔɔn fɛ ikomin mɔɔ kelen, ko aile ni nde ye i ɲɔɔn fɛ ikomin mɔɔ kelen.

²¹ Mɔɔ mɛn ye sɔnna n na jamariliilu ma ka ii labato, wo tii le ye n kaninna. Mɔɔ mɛn wa n kanin, n Fa di wo tii kanin. N fanan di a kanin ka n jɛɛ yiraka a la.»

²² Judasi, kɔni Judasi Sikariyɔti tɛ, wo ka a maɲininka ko: «Maari, nfenna i ri i yiraka an na, kɔni i tɛ i yiraka dunuɲa la wa?»

²³ Isa ka a jabi: «Ni n diyara mɔɔ mɛn yɛ, wo tii ri n kumakan bonya. Wo tii ri diya n Fa fanan yɛ. An di na a ma, an di to a fɛ.

²⁴ Kɔni ni n ma diya mɛn yɛ, wo ti n kumakan mirala. Ai ye kumakan mɛn namɛnna wo ma bɔ nde rɔ, kɔni n Fa mɛn ka n kelaya.

²⁵ «N ye a bɛɛ fɔla ai yɛ, an ye an ɲɔɔn fɛ waati ɲin dɔ.

²⁶ Kɔni, Lalilila, Nii Sɛniman, N Fa ye mɛn lanala n tɔɔ rɔ, wo ye ai karanna ko bɛɛ la, aile fanan hankili ri bila a rɔ n ka mɛn fɔ ai yɛ.

²⁷ «N ye jususuma dila ai ma. Jususuma mɛn ye n na, n ye wo ɲɔɔn dila ai ma. N tɛ ai dila ikomin dunuɲa ye a dila ɲa mɛn ma. Ai jusu kana yɛɛyɛɛ, ai jusu kana bɔ ka silan.

28 Ai ra a mɛn ko n ka mɛn fɔ ai yɛ ko: «N wato, n di n kɔsɛ ai ma fanan». Ni n diyara ai yɛ ai tun di sɛwa, baa n wato n Fa ma, n Fa mɛn ka bon nde ma.

29 Nba, n ka wo fɔ ai yɛ sisen sani a ye kɛ, sa a wa kɛ tuma mɛn na, ai ri lemɛniya.

30 N ti kumala ai yɛ bakɛ wo kɔ, baa dunuɲa mansaden ye nala. A ti se nde la,

31 kɔni n Fa ka mɛn jamari n yɛ, n ye wo le labatola, sa dunuɲa mɔɔilu ri a lɔn ko n ye n Fa kaninna. Ai ye ai wuli, an ye bɔ yan.»

15

Isa ka a fɔ ko ale le rɛsɛn nɔnbɔju ri

1 «N ye rɛsɛn nɔnbɔju puma le ri, n Fa le sɛnɛla ri.

2 Bolon bolon ye n na, ni wo ma den kɛ a la, a ri a tɛɛ. Bolon bolon wa den kɛ a la, a ri wo matɛɛ sa a ri den siyaman kɛ ka tamin fɔlɔman kan.

3 Aile le ra lasɛninya kelen ka fara n na kuma la.

4 Ai ye sidini to n ma, ikomin n fanan ye sidini tola ai ma. Ikomin nɔnbɔbolon ti a den kɛla a jɛɛ ma, ni a ti nɔnbɔju le la, wo ɲa kelen na aile fanan ti se ai denna ai jɛɛ yɛ ni aile tɛ sidini to nde ma.

5 «N ye nɔnbɔju le ri, ai ye nɔnbɔbolon de. Mɛn wa sidini to n ma, a ni nde wa sidini to a ma, wo ri a den bakɛ la, baa ni nde tɛ, ai ti se foyi kɛla.

6 Ni mɔɔ mɔɔ ma sidini to n ma woilu tii ri fili kɔma ikomin nɔnbɔbolon wa a tɛɛla, woilu ri ja ɲa mɛn ma. Wo bolonilu ri matɔmɔ ka bila ta rɔ ka janni.

7 Kɔni ni aile ye sidini tola n ma, a ni n kumakan fanan ye sidini tola ai ma, ai ri fen fen mapininka n tɔɔ rɔ, bɛɛ ri kɛ ai yɛ.

⁸ Ko mɛn ye N Fa gbiliyala, ai wa den siyaman ba kɛla ka wo yiraka wo rɔ ai ye n na karandenilu ri.

⁹ «Ikomin n Fa Alla ye n kaninna ja mɛn ma, nde fanan da ai kanin wo ja ma. Ai ye to n na kaninteya rɔ.

¹⁰ Ni ai ka n na jamarili bonya, ai ye tola n na kaninteya rɔ, ikomin nde fanan ye n Fa la jamarili bonyala, n ye a la diyane wo le rɔ.

¹¹ N tɛɛ ra wo bɛɛ jafɔ, ko sɛwa mɛn ye n na, sa wo jɔɔn di kɛ ai la, ai la sɛwa ri kɛ sɛwa dafanin di.

¹² N na jamarili ye mɛn di: ai ye diya ai jɔɔn ye ikomin ai ye diyani n ye ja mɛn dɔ.

¹³ Mɔɔ mɛn ka a nii di ka sa a dɔjɔɔ kosɔn kaninteya si ti tamin wo la.

¹⁴ Ai ye n dɔjɔɔ le ri, ni ai ka n na jamarili kɛ.

¹⁵ N tɛ ai kilila butun ko n na baaraden, ka a masɔɔn baaraden ma a lɔn baaratii ye mɛn kɛla. N ye ai kilila le ko n dɔjɔɔ ka a masɔɔn n Fa ka n karan fen fen, n ka ai lalɔnni wo bɛɛ la.

¹⁶ Aile ma n suwandi, kɔni nde ka ai suwandi. N da aile lɔ kelala ka wa a den, den mɛn di mɛn a la, kosa n Fa ri sɔn ai ma a wa foyi mapininka n tɔɔ rɔ.

¹⁷ N ye jamarili jinilu dila ai ma kosa ai ri i jɔɔn kanin.

Karandenilu ri gboya dunuɔa ye

¹⁸ «Ni ai gboyara dunuɔa ye ai ye a lɔn ko nde le fɔlɔ gboyara a ye.

¹⁹ Ni ai ni dunuɔa ye kelen de ri, ai ri diya dunuɔa ye, baa ai ye dunuɔa ta le ri. Kɔni, ka a masɔɔn ai tɛ dunuɔa ta ri, a ni n ka ai suwandi dunuɔa tɛma, wo le rɔ ai gboyara dunuɔa ye.

²⁰ Ai ye hankili bila n ka mɛn fɔ ai ye ko: «Baa-raden ma wara a baaratii ri». Ni ii ka n tɔrɔ, ii ri ai fanan tɔrɔya. Ni ii ka n kumakan namɛn ka a lamara, ii ri ai la kumakan namɛn ka a lamara.

²¹ Kɔni, ko wo bɛɛ ye kɛla ai la n tɔɔ la ko le rɔ, ka a masɔrɔn mɛn ka n kelaya, ii ma wo lɔn.

²² Ni n tɛɛ ma na a ni n ma kuma, julumun tɛɛ ti ii ye. Kɔni sisen, julumun ye ii ye.

²³ Mɔɔ mɛn ye nde nagboyajɛla, wo tii ra n Fa Alla fanan nagboyajɛ.

²⁴ Ni n ma kabannakoilu baara kɛ ii pana mɔɔ gbɛɛ ma se mɛn jɔɔn kɛla, julumun tɛɛ tɛ ii ma wo rɔ. Sisen ii ka a yen, kɔni n ni n Fa gboyara ii ye.

²⁵ Wo rɔ, kumakan mɛn sɛbɛni ii la sariya la, wo ri a dafa: «N gboyara ii ye, kun ti a la.»

²⁶ Awa Lalilila le wa na waati mɛn na n Fa ta fan dɔ, Nii Seniman, tupa tii, mɛn ye bɔ n Fa rɔ, a ri n na sereya bɔ.

²⁷ Aile fanan di kɛ n na sereya ri, baa an da mɛn i jɔɔn fɛ kɛbi n na baara damira waati.»

16

¹ Isa ka a fɔ ko: «N da wo bɛɛ jafɔ ai ye sa ai kana lafili.

² Ii ri aile gbɛn salibon kɔndɔ, wo fanan waati natɔ sela mɔɔ mɛn ye ai faa ko rɔ, wo tii mirini ko a ye Alla le batola wo pa ma.

³ Ii ri woilu kɛ ka a masɔrɔn ii ma n Fa lɔn, wala nde jɛɛ.

⁴ N ye wo fɔla ai ye, sa woilu wa se, ai hankili ri bila a rɔ ko n ka a fɔ le ai ye.

«N ma wo fɔ ai ye a damirala, ka a masɔrɔn n tɛɛ ye ai tɔrɔfɛ.

⁵ Sisen, n watɔla le wo ma mɛn ka n kelaya, kɔni ai kelen ma n mapininka ko: «I watɔ mi?»

⁶ Ai jusumakasini kojuuya ko pinilu kosɔn, n nɔ mɛnilu fɔla ai ye.

⁷ Kɔni n ye tɔɲa fɔla ai ye ko: ai la hɛɛ le a rɔ ni n wara, baa ni n ma wa, Lalilila ti nala ai ma. Kɔni ni n wara n di a lawa ai ma.

⁸ Wo wa na, a ri julumun ko ni telenbaya ko ni kiti tɛɛ ko gbɛ dunuɲa ye, ka a yiraka ii la ko ii filini woilu bɛɛ rɔ.

⁹ Ii filini julumun ko rɔ ka a masɔrɔn ii ma lemeniya nde ma.

¹⁰ Ii filini telenbaya ko rɔ, ka a masɔrɔn n watɔ n Fa ma, a ni ai ti n yenna butun.

¹¹ Ii filini kiti tɛɛ ko rɔ, ka a masɔrɔn, dunuɲa pin kuntii a ra jalaki.

¹² «Kuma siyaman de n bolo ka a fɔ ai ye, kɔni ai ti se wo kɔrɔ sisen.

¹³ Nii Senimanna Tɔɲa wa na tuma mɛn na wo ye ai taala tɔɲa le rɔ, baa a sa kumala a jɛɛ ye ɲa wo ma, kɔni a wa fen fen mɛn a ri wo fɔ. Ko mɛn ye nala a ri wo ɲafɔ ai ye.

¹⁴ A ri n na gbiliya yiraka, baa mɛn tɛɛ ye nde rɔ a ri wo ta ka a lase ai ma.

¹⁵ Fen fen mɛn ye n Fa bolo a bɛɛ ye n ta le ri. Wo le kosɔn n da a fɔ ai ye ko mɛn tɛɛ ye n dɔ Nii Seniman di wo ta ka a fɔ ai ye.

¹⁶ Sani waati ai ti n yenna butun, waati wo wa tamin a ti mɛn bakɛ ai ri n yen fanan.»

¹⁷ A la karandenilu tɛma ii tɛɛ ye i ɲɔɔn mapininkala ko: «A ye nfen fɔ ko rɔ an ye ko: «Sani

waati ai ti n yenna butun, waati wo wa tamin a ti mɛn bakɛ ai ri n yen fanan? A ni fanan «ka a masɔrɔn n wato n Fa ma?»»

¹⁸ Ii ye a fɔla ikɔ tuunni ko: «A ye nfen fɔla ko: «Waati dando»? An ma a lon a ye mɛn fɔla.»

¹⁹ Isa ka a lon ko ii ye a fɛ ka a maɲininka, a ka a fɔ ii ye ko: «Ai ye i ɲɔɔn maɲininkala ko n ye nfen fɔla kuma ɲin dɔ ko: «Sani waati ai ti n yenna butun, waati wo wa tamin a ti mɛn bakɛ ai ri n yen fanan?»

²⁰ N ye tupa le fɔla ai ye ko: ai ri kasi a ni ka kule, ka a tɛrɛn dunupa mɔɔilu ri sɛwa bakɛ ka ɲaalen. Ai ri to jusukasi rɔ, kɔni ai la jusukasi wo ri yeɛman ka a kɛ sɛwa ba ri, fo ka ɲaalen.

²¹ Ni muso kɛra tin ma a jusukasini, ka a masɔrɔn dimin ye a kan, kɔni ni a wa den sɔrɔn a ri sɛwa ka ɲina a la tɔrɔyaba wo kɔ, baa adamaden sɔrɔnda dunupa rɔ.

²² Wo ɲa kelen de ma, ai mɛn fanan jusukasini sisen, kɔni n di ai yen kokura, ai jusu ri sɛwa. Sawani mɛn ye wo ri, mɔɔ si ti se wo bɔla ai bolo.

²³ Wo lon wo rɔ ai ti n maɲininkala foyi la. N ye tupa le fɔla ai ye ko: ai wa foyi maɲininka n tɔɔ rɔ n Fa ye, a ri wo bɛɛ di i ma.

²⁴ Haan bi ai ma foyi maɲininka n tɔɔ rɔ. Ai ye a maɲininka, ai ri a sɔrɔn, sani ai la sɛwa ye dafa.

²⁵ «N ka ɲin bɛɛ fɔ ai ye kuma kɔrɔlama le rɔ. Waati nato sela n ti sɔn kuma kɔrɔlama si fɔla ai ye butun, kɔni n di n Fa la ko bɛɛ fɔ ai ye gbɛ rɔ.

²⁶ Wo lon ai ri maɲininka n tɔɔ la, n ma a fɔ ko n di n Fa madiya ai ta fan dɔ.

²⁷ Hen! Ai duman n Fa jɛrɛ ye ka a masɔrɔn n diyara ai ye, a ni ai lara a la ko n bɔni Alla le rɔ.

28 N bɔni n Fa le rɔ ka na dunuɲa rɔ, sisen n bɔtɔ dunuɲa rɔ ka wa n Fa ma.»

29 A la karandenilu ka a fɔ a ye ko: «A mafɛnɛ, sisen i ye kumala gbɛ rɔ, i ti foyi fɔla kuma kɔrɔlama rɔ.

30 Sisen an ka a lɔn ko i ka ko bɛɛ lɔn a ni i mako sa a la mɔɔ ni i maɲininka fosi la. Wo le rɔ an ka lemeniya a la ko i bɔni Alla le rɔ.»

31 Isa ka a jabi: «Ai ye lemeniya sisen wa?

32 Waati natɔ sela, a don gbun da se, ai ri jɛnsɛn ai ɲɔɔn na bɛɛ ri wa a wara. Ai ri n kelen to. Kɔni n kelen tɛ, baa n Fa ye n tɔrɔfɛ.

33 N da ko ɲinilu fɔ ai ye, sa ai jusu ri suma sɔrɔn n na ko rɔ. Ai ri tɔrɔya sɔrɔn dunuɲa rɔ, kɔni ai ye sɛɛbɛ don, baa nde ra se dunuɲa la.»

17

Isa ka Alla matara a la mɔɔilu ye

1 A banni kuma wo fɔla, Isa ka a ɲakɔrɔta sankolo ma ka a fɔ ko: «N Fa, waati ra se. I ye i Dencɛ la gbiliya yiraka mɔɔilu la, sani i Dencɛ fanan di i la gbiliya yirika ii ye,

2 ka a masɔrɔn i ka se di a ma fɔlɔ adamaden bɛɛ ko sani a ri ɲenemaya banbali di mɔɔ bɛɛ ma, i ka mɛn di a ma.

3 Wo rɔ ɲenemaya banbali ye mɛn di, wo le ɲin: ka ile lɔn, ile mɛn kelen pe ye Alla jɛɛjɛɛ ri, a ni ka Isa ɲenematɔmɔnin fanan lɔn, i ka mɛn kelaya.

4 N da i la gbiliya yiraka mɔɔilu la duukolo kan, baa i ka n lɔ baara mɛn na, n da ban wo la.

5 N Fa, gbiliya mɛn tɛɛ ye n na i dafɛ sani dunuɲa ye dan, i ye wo di n ma sisen i dafɛ.

⁶ «N da i tɔɔ yiraka mɔɔilu la i ka mɛn suwandi dunuɲa rɔ ka ii di n ma. Ii tɛɛ ye i ta le ri, kɔni i ka ii di n ma. Ii ka i la kuma labato.

⁷ Sisen ii ka a lɔn ko i ka foyi di n ma a bɛɛ bɔni ile le rɔ,

⁸ baa n ka kuma lase ii ma i ka mɛn fɔ n yɛ. Ii ka kuma wo masɔrɔn, ii ra a lɔn ko n bɔni ile le rɔ a ni ii ka la a la ko ile le ka n kelaya.

⁹ N ye i madiyala woilu le ta fan dɔ. N tɛ i madiyala dunuɲa ta fan dɔ, kɔni i ka mɛnilu di n ma, ka a masɔrɔn ii ye i ta le ri.

¹⁰ Fen fen ye n ta ri wo fanan ye i ta le ri. Fen fen ye i ta ri, wo fanan ye n ta le ri. N ye gbiliyala woilu le rɔ.

¹¹ N tɛ dunuɲa rɔ butun, kɔni ii ye dunuɲa rɔ, nde nato i ma. Fa Sɛniman, i ye ii lamara i tɔɔ sɛniman na, i ka tɔɔ mɛn di n ma, sa ii ye kɛ kelen de ikomin an ye kelen di ɲa mɛn ma.

¹² Ka n to ii dafɛ, n ka ii lakandan i la sebaya la, sebaya mɛn ye i tɔɔ rɔ, i ka tɔɔ mɛn di n ma. N ka n janto ii rɔ. Wo rɔ, ii si ma tunun, fo halaki latɛɛra mɛn ma. Wo tununda sa i la kuma ri dafa, mɛn seɓɛni kitabu sɛniman kɔndɔ.

¹³ Sisen, n nato i ma; n ye kumala dunuɲa rɔ, sani n na sɛwa ba ɲɔɔn di kɛ ii la fɔɔ ka kɛ sɛwa dafani ri.

¹⁴ N ka i la kumakan di ii ma. Wo rɔ ii gboyara dunuɲa yɛ, ka a masɔrɔn ii tɛ dunuɲa ta ri, ikomin nde tɛ dunuɲa ta ri de.

¹⁵ N tɛ i madiyala ko i ye ii bɔ dunuɲa rɔ, kɔni i ye ii kanda Ko Juu Tii ma.

¹⁶ Ii sa dunuɲa ta ikomin nde sa dunuɲa ta ɲa mɛn dɔ.

¹⁷ Ii bila a dan na i jεε ma ka fara i la tuja la, i la kuma, mεn ye tuja le ri.

¹⁸ Ikomini ka n kelaya dunuƙa rɔ, nde fanan da ii kelaya dunuƙa rɔ.

¹⁹ N ye n jεε bilala a dan na i yε ii kosɔn, sa ii fanan di bila a dan na berebere ke i yε.

²⁰ «N tε i matarala ii kelen ta fan dɔ, kɔni ni mεn lemeniyara nde ma ii la sereya rɔ,

²¹ sani bεε ye ke kelen di. N Fa, ikomini ile ni nde ye kelen di, woilu fanan ni ande bεε ye ke kelen di, sani dunuƙa ye a lɔn ko ile le ka n kelaya.

²² Nde, n ka gbiliya di ii ma i ka mεn di n ma, sani ii ke kelen di, ikomini nde ni ile,

²³ nde ni iele ye kelen di, sani ii ri ke kelen de ri, a ni dunuƙa ri a lɔn ko ile le ka n kelaya a ni ii duman i yε fanan, ikomini nde duman ile yε ja mεn ma.

²⁴ «N Fa, n ye a fε ko n ye yɔrɔ mεn na, i ka mεnilu di n ma, woilu ni nde ye ke ye, sa ii ri n na gbiliya yen, i ka gbiliya mεn di n ma, ka a masɔrɔn n duman i yε sani dunuƙa damira waati.

²⁵ N Fa, mεn telenni, dunuƙa ma i lɔn, kɔni nde ka i lɔn, woilu fanan ye a lɔn ko ile le ka n kelaya.

²⁶ I ye ja mεn ma, n da wo yiraka ii la. N di to wo yirakala fanan sa ii di mɔɔilu kanin i komini ra nde kanin ja mεn ma, a ni n sidini ri ke ii ma.»

18

Isa lala ko

¹ A banni wo fɔla, Isa ni a la karandenilu bɔra ka wa Kidirɔn Dinban tεε ka wa a fan kelen ma. A ni a la karandenilu donda jiritu do kɔndɔ ye.

² Judasi, mɛn di a janfa, wo ka yɔrɔ wo lɔn, ka a masɔrɔn Isa ni a la karandenilu tɛrɛ ye ii ladɛnna waati siyaman na.

³ Judasi kɛra kɛɛden la kuntii ri Isa lalɔ ko rɔ, a ni doilu mɛn kelayani Alla la sarakalaselailu ni Farisilu bolo, ii sera jiritu wo rɔ fitinna ye ii bolo a ni kalamɛlɛn a ni kɛɛkɛfenilu.

⁴ Isa, mɛn ka a lɔn ko mɛn bɛɛ ye nala a masɔrɔnna, a ka a madon ii la ka ii mapininka ko: «Ai ye yon de pininna?»

⁵ Ii ka a jabi: «An ye Isa Nasarɛtika le pininna.» A ka a fɔ ii yɛ ko: «Nde le.» Judasi, mɛn ka janfa don a ma, a lɔni tɛrɛ ii dafɛ ye.

⁶ Isa ka a fɔ ii yɛ waati mɛn dɔ ko: «Nde le,» ii ka sɛ kɔtɔma, ka be duu ma.

⁷ Isa ka ii mapininka kokura ko: «Ai ye yon pininna?» Ii ka a fɔ ko: «Isa, Nasarɛtika.»

⁸ Isa ka ii jabi: «N da a fɔ ai yɛ ko nde le. Ni ai ye nde le pininna, ai ye do pinilu to ye.»

⁹ A tɛrɛ ye kumala ka kuma wo dafa a tɛrɛ ka mɛn fɔ kɔrɔman na ko: «I ka mɔɔ mɛnilu di n ma, wo si ma tunun n bolo.»

¹⁰ Simɔn Piyɛri ka fanmuru ta ka sarakalasela la jɔn do bolokininma tolo tɛɛ a la. Jɔn wo tɛrɛ tɔɔ le ko Malikusi.

¹¹ Isa ka a fɔ Piyɛri ma ko: «I la fanmuru don a laa rɔ. N Fa ka tɔrɔya mɛn natɛɛ n ma, n di n ban wo rɔ wa?»

¹² Kɛɛdenlu a ni ii la kuntii, a ni Alla la sarakalaselailu kandanilailu ka Isa mira ka a sidi.

¹³ Ii nara a ri fɔlɔ Anasi wara, baa Kayifasi mɛn ye sarakalasela kuntiia la san wo la, wo birance le.

¹⁴ Kayifasi le ka Yahudiyailu lalili ko: a benni mɔɔ kelen ye faa jama nɔ rɔ.

Piyeri ka a fɔ ko a ma Isa lɔn

¹⁵ Simɔn Piyeri ni karanden do bilara ii kɔ. Karanden wo ka sarakalasela kuntii lɔn, a donda sarakalasela la lu ma Isa kɔ.

¹⁶ Kɔnin Piyeri ma don. A tora lu da la. Karanden do wo bɔra lu ma, a kumara lu da kɔnɔgbɛnna ye, ka Piyeri ladon.

¹⁷ Muso mɛn ye da kɔnɔgbɛnna wo ka Piyeri mapininka ko: «Ile, i fanan ye a la karanden do le di?» A ka a fɔ ko: «Nde tɛ.»

¹⁸ Baaradenilu a ni lakandanilailu ka ta bila sinkɔn dɔ ka ii maja ta dafɛ, baa nɛnɛ tɛrɛ ye bɔla. Piyeri fanan tɛrɛ ye woilu tɔrɔfɛ ka a maja ye.

¹⁹ Fan kelen ma, Alla la sarakalasela kuntii ka Isa mapininka a la karandenilu ma a ni a karan ja ma.

²⁰ Isa ka a jabi: «N kumara gbɛ le rɔ mɔɔ bɛɛ ye, n ka mɔɔilu karan salibonilu la a ni Allabatobonba jin kɔndɔ, Yahudiya bɛɛ ladɛnnin tɛrɛ ye. N ma foyi fɔ gbundu rɔ.

²¹ Nfenna i ye n mapininkala? I ye mapininka mɛn ka ii tolo malɔ n na, n ka mɛn fɔ ii ye; ii ka a lɔn n ye mɛn fɔla ii ye.»

²² Kuma wo rɔ lakandalila do, mɛn lɔni tɛrɛ ye, ka a da gbasi ka a fɔ ko: «I ye sarakalasela kuntii le jabila ja wo le ma?»

²³ Isa ka a jabi: «Ni n ka kuma juu le fɔ, kuma juu wo yiraka, kɔni n ka kuma mɛn fɔ ni a tɔja le, nfenna i ye n gbasila?»

²⁴ Wo rɔ Anasi ka Isa sidini madon sarakalasela kuntii Kayifasi la.

Piyeri ka a fɔ fanan ko a ma Isa lɔn

²⁵ Simɔn Piyeri tora a majala ta dafɛ. Mɔɔ do ka a fɔ a ma ko: «Ile fanan, i ye a la karandenilu do le ri wa?» Kɔni Piyeri ka a jɛɛ dakan ko: «Nde tɛ.»

²⁶ Sarakalasela la jɔn mɛn tolo tɛɛla a la Piyeri bolo wo la mɔɔ do ka a fɔ ko: «N ka i yen de a kɔfɛ jiritu rɔ wa?»

²⁷ Kɔni Piyeri ka a jɛɛ dakan kokura, i kɔrɔkɔrɔ dondon kasira.

Ii wara Isa ri Pilate wara

²⁸ Ii nara ka bɔ Kayifasi wara ka wa mara kun-nasiila la mansaya bon na. Sɔɔma da le tɛɛ. Mɛnilu wara Isa ri, ii ma don mansa bon na sa ii kana ii la sɛninya landa tɔjan. Wo wa kɛ ii ti se Taminkunna Sali dɔɔnnin kɛla.

²⁹ Wo rɔ, Pilate bɔra ka wa ii ma ka a fɔ ko: «Ai ye tɔɔ su juman de lala cɛɛ jɔn na?»

³⁰ Ii ka a jabi: «Ni kojuu kɛla tɛ an tɛɛ tɛ a mirala ka na a ri i ma.»

³¹ Pilate ka a fɔ ii ye ko: «Ai ye a mira ka a kiti tɛɛ ai la sariya la.» Yahudiyailu ka a fɔ a ye ko: «An tɛ kiti tɛɛla ri ka mɔɔ faa.»

³² Isa tɛɛ ra a la saya ko kuma wo lase, a la saya ko ye dafala ja mɛn ma.

³³ Pilate donda mansa bon kɔndɔ, ka Isa kili ka a fɔ a ye ko: «I ye Yahudiyailu la mansa le ri?»

³⁴ Isa ka a jabi: «Ile le ka wo fɔ, wala mɔɔ gbɛɛ le ka wo fɔ n na ko rɔ wa?»

³⁵ Pilate ka a jabi: «Nde, Yahudiya le di? I la jama ni sarakalasela kuntiilu ka i don n bolo. I ra nfen kɛ?»

³⁶ Isa ka a jabi: «N na mansaya bɔni yɔrɔ gbɛɛ le ka na. A ma bɔ dunuɔa rɔ yan. Ni wo tɛ, n kɔmɔɔilu tun di Yahudiyailu la jɛmɔɔilu kɛɛ, sa n kana don

woilu bolo. N na mansaya ma bɔ dunuɲa ɲin dɔ, fo yɔrɔ gbɛɛ.»

³⁷ Pilate ka a fɔ a ye ko: «I ye mansa le ri!» Isa ka a jabi: «I jɛɛ le ka a fɔ ko n ye mansa le ri. Ni n da sɔrɔn a ni n da na dunuɲa rɔ, n nani kɛla tuɲa la sereya le ri. Mɔɔ mɔɔ mɛn ye tuɲa ta le ri, wo ri n kumakan namɛn.»

³⁸ Pilate ka a fɔ a ye ko: «Tuɲa ye nfen di?»

A banni wo fɔla, ale bɔra kokura ka wa Yahudiyailu ma ka a fɔ ii ye ko: «Nde ma cɛɛ ɲin mira kun kelen lɔn mɛn di kɛ a faa ko ri.

³⁹ Kɔni ka bɛn ai la namun ma san san Taminkunna Sali wa se n di kasoden kelen bila; ai ye a fɛ n ye Yahudiyailu la mansa bila wa?»

⁴⁰ Ii ka a jabi mankan ba rɔ ko: «Ale tɛ, Barabasi bila!» Awa Barabasi tɛɛ ye mɔɔ murantiini le ri.

19

¹ Wo rɔ Pilate ka Isa don kɛɛden bolo ka a gbasi biɲɛ la.

² Kɛɛden ka nɔnbɔ wɔninnama ta ka a mɔrɔmɔrɔ i ɲɔɔn ma ka a kɛ mansa fula munuɲa do ri ka wo birin a kun na, a ni ii ka durukiba wulenman ɲalagbɛ do bila a kan na.

³ Ii tora ii madonna a la ka a fɔ a ye ko: «Yahudiyailu la mansa, i ni kɛ!» Ii tora a da gbasila.

⁴ Pilate bɔra kokura ka a fɔ Yahudiyailu ye ko: «Ai ɲa lɔ! N da na a ri ai ma, sa ai ri a lɔn ko n ma kojuu si yen cɛɛ ɲin ma mɛn di kɛ a faa ko ri.»

⁵ Isa bɔra kɛnɛma. Nɔnbɔ wɔninnama mansa fula birinni a kun na, durukiba wulenman ɲalagbɛ ye a kan na. Pilate ka a fɔ ii ye ko: «Ai ɲa lɔ! Cɛɛ ye yan!»

⁶ Ii ka a yen men ke sarakalasela kuntiilu a ni lakandanilailu ka woyowoyo ke: «Ka a gbongbɔn jiri kan! Ka a gbongbɔn jiri kan!» Pilate ka a fɔ ii ye ko: «Aile ye a ta aile jere ye, ai ye a gbongbɔn jiri kan, baa nde ma sariya yen men di ke a faa ko ri.»

⁷ Yahudiyailu ka a jabi: «Sariya kelen ye an bolo wo le a faa ko ri a don ka kan de ka a faa, ka a masɔrɔn a ka a fɔ ko a ye Alla dence ri.»

⁸ Pilate ka kuma wo men tuma men na, do lara a silan kan.

⁹ A donda a la mansa bon na ka a fɔ Isa ye ko: «I bɔni mi?» Kɔni Isa ma a jabi.

¹⁰ Pilate ka a fɔ a ye ko: «I ti kumala nde ye? I ma a lɔn ko se ye n bolo ka i bila? Se ye n na ka i gbongbɔn jiri kan fanan?»

¹¹ Isa ka a jabi: «Se foyi tɛ i ye n kan fo men bɔni Alla bolo. Wo le rɔ, men ka n don i bolo, wo la kojuu ka bon i ta ri.»

¹² Pilate ka wo men tuma men na, a ka Isa bila ja ninin, kɔni Yahudiyailu ka ii mankan ba labɔ ko: «Ni i ka a bila, i ti Sesare duɲɔɔ di. Baa mɔɔ men wa a jere ke mansa ri, wo tii muruntini Sesari kanma.»

¹³ A ka kuma wo men tuma men na, Pilate bɔra Isa ri gbɛ ma ka wa a jere sii kiti diya, yɔrɔ wo tɔɔ le ko Kabakuru Yɔrɔ, Heburu kan dɔ ko Kabata.

¹⁴ Taminkunna Sali dɔnninta rabɛn lon de tɛrɛ, teletala, Pilate ka a fɔ Yahudiyailu ye ko: «I ja lɔ! Ai la mansa ye yan!»

¹⁵ Kɔni ii ka ii mankan nabɔ ko: «Ka a faa! Ka a faa! A ye a gbongbɔn jiri kan!» Pilate ka a fɔ ii ye ko: «Nde ye ai la mansa gbongbɔn jiri kan wa?» Sarakalasela kuntiilu ka a jabi: «Mansa si tɛ an kun na fo mansaba Sesari.»

¹⁶ Wo rɔ Pilate ka Isa bila ii bolo a gbɔngbɔn jiri kan kanma.

Isa gbɔngbɔnda jiri kan

Wo rɔ ii ka Isa mira.

¹⁷ A jεε ka gbɔngbɔn jiri ta, ka wa a ri yɔrɔ mɛn tɔɔ ko Kunkolo. Heburu kan dɔ ii ye a fɔla yɔrɔ wo ma ko Kɔlikota.

¹⁸ Ii ye a gbɔngbɔnna jiri kan ye le, a ni mɔɔ fila, do ye a bolokininma do ye a bolomaran ma; Isa ye ii tɛma.

¹⁹ Pilate ka sɛbɛli kɛ ka wo gbɔngbɔn Isa gbɔngbɔn jiri kan. A tɛrɛ sɛbɛni ko: «Isa Nasarɛtika, Yahudiyailu la mansa.»

²⁰ Yahudiyailu siyaman ba le ka sɛbɛ wo karan, ka a masɔrɔn Isa gbɔngbɔnni jiri kan yɔrɔ mɛn dɔ wo ni so tɛma ma jan. Sɛbɛli tɛrɛ ye Heburu kan dɔ, a ni Rɔmu kan dɔ, a ni fanan Kireki kan dɔ.

²¹ Sarakalasela kuntiilu ka a fɔ Pilate yɛ ko: «I kana sɛbɛ ko: «Yahudiyailu la mansa», kɔni «A ka a fɔ ko: Nde ye Yahudiyailu la mansa ri.»»

²² Pilate ka a jabi: «N ka mɛn sɛbɛ, n da ban a sɛbɛla.»

²³ Kɛlɛden ii ban mɛn kɛra Isa gbɔngbɔnna jiri kan, ka a la faanin ta, ii ka wo rata la sidiyama naanin, kɛlɛden bɛɛ ni a ta fan. Ii ka a duruki kɔrɔbila fanan ta. Duruki kɔrɔbila wo karasila tɛrɛ sa a la, ka a bɔ a sanma fɔɔ a duuma.

²⁴ Ii ka a fɔ i jɔɔn yɛ ko: «An kana a rafara, kɔni an ye kalabe kɛ, kala wa mɛn mira wo ri a sɔrɔn.» Wo rɔ sɛbɛli kuma wo ra dafa: «Ii ra n na faanin rata la i jɔɔn na, ii ra kalabe kɛ n na faanin juma la ko rɔ.» Awa kɛlɛdenlu ka wo le kɛ.

²⁵ Isa la gbɔngbɔn jiri tɔrɔfɛ a na ni a na kɔrɔmuso tɛrɛ ye ye, a ni Kɔlɔpasi la muso Mariyamu a ni Mariyamu Makidalaka.

²⁶ Isa la karanden mɛn duman a yɛ kɔsɛbɛ, wo lɔni tɛrɛ Isa na dafɛ ye. Isa ka wo fila yen tuma mɛn na, a ka a fɔ a na yɛ ko: «Muso, i ja lɔ, i dɛncɛ ye jin di.»

²⁷ A ka a fɔ a karanden fanan yɛ ko: «I ja lɔ, i na le jin di!» Waati kelen wo rɔ karanden wo ka Isa na ta ka wa a ri a la lu ma.

Isa sa ja

²⁸ Wo taminnin kɔ rɔ, Isa ka a lɔn ko ko bɛɛ ra dafa, a ka a fɔ sani sɛbɛli kuma wo ye dafa, ko: «Ji lɔ ye n na.»

²⁹ Ji fɔrɔkɔ do tɛrɛ ye, fani rɛsɛnji kumunni. Do ka fuu ta ka a sun rɛsɛnji wo rɔ ka a sidi hisope jiri bolon do la ka a madon a da la.

³⁰ Isa ka rɛsɛnji kumunni wo sɔrɔn tuma mɛn na, a ka a fɔ ko: «Kɔ bɛɛ ra dafa.» A ka a kun najii ka a nii di ka sa.

³¹ Ikomin Nɔpɔ lon, su kana to jiri kan, a ni sali dakɔrɔla le tɛrɛ ye, baa Nɔpɔ lon wo ye lon ba de ri, Yahudiyailu ka a fɔ Pilate yɛ ko a ye sɔn mɔɔ gbɔngbɔnnilu senilu ye rakadi, kosa ii ri faa jona. Wo rɔ ii ri se lajiila ka bɔ jiri kan.

³² Kɛlɛdenlu wara ii sen dakadi kanma. Mɔɔ fila mɛnilu gbɔngbɔnni Isa dafɛ, kɛlɛdenlu ka woilu fɔlɔman sen dakadi, ka ban ka a filana sen dakadi.

³³ Ii se mɛn kɛni Isa ma, ii ka a yen a ra sa, wo rɔ ii ma a sen kadi.

³⁴ Kɔni kɛlɛden kelen tɛrɛ ye ye mɛn ka a sɔɔ tanba la a barasa rɔ. Wo ja ma ji ni jeli bɔra i kɔrɔkɔrɔ.

³⁵ Mɛn ka a yen wo kɛra a la sereya ri. A la sereya ye tɔɲa le ri. Ale ka a lɔn ko a ye tɔɲa le fɔla. A ka sereya mɛn bɔ sa ai fanan di lemɛniya Isa ma.

³⁶ Wo bɛɛ kɛra le ri sa sɛbɛli kuma ri dafa ko: «A kolo si kana kadi.»

³⁷ Wo fanan ko rɔ, sɛbɛli kuma do ko: «Ii ri mɔɔ ragbɛ mɛn ii ka sɔɔ.»

Isa su don ko

³⁸ Wo ban kɔ, Yusufu Arimateka, wara Pilate madiya ko a ni Isa su bɔ jiri kan. Pilate sɔnda wo ma. A nara Isa su lajii. Awa, Yusufu Arimateka tɛɛ ye Isa la karanden do le ri sutura rɔ, baa a tɛɛ silanni Yahudiyailu ɲɔ rɔ.

³⁹ A ni Nikodemu nara. Wo le fɔlɔfɔlɔ ka Isa ɲinin su rɔ. A nara latikɔlɔn sumaduman kilo bisawa, su fila ri: Do tɔɔ ko muri, a tɔ kelen tɔɔ ko alo.

⁴⁰ Ii fila ka Isa su ta, ka a don kasanke rɔ a ni latikɔlɔn sumaduman ka bɛn Yahudiyailu la su don ɲa namun ma.

⁴¹ Awa a gbɔngbɔnda jiri kan yɔrɔ mɛn dɔ jiritu do tɛɛ ye ye. Jiritu wo rɔ ye, kaburu kura do tɛɛ ye, mɔɔ si su tɛɛ ma don wo rɔ fɔlɔ.

⁴² Yahudiyailu ɲɔɲɔ lon dabɛn waati tɛɛ ra se. Kaburu tɛɛ madonni ii la fanan. Wo rɔ ii ka Isa su don ye.

20

Isa wulira ka bɔ sayarɔ

¹ Lookun tele fɔlɔ, Lahadi lon kɔnin, Mariyamu Makidalaka wara su ba dibi pulan pulan ma kaburu da la. A ka a yen kabakurun bɔni kaburu da la.

² A ka ibori ka wa Simōn Piyeri tereɛ a ni karanden do mēn diyara Isa yɛ, ka a fɔ ii yɛ ko: «Ii ra Maari su bɔ kaburu kɔndɔ. An ma a lɔn fewu, ii na a lala yɔrɔ mēn dɔ!»

³ Piyeri ni karanden wo bɔra ka wa kaburu da la.

⁴ Ii fila bɛɛ borimantɔ wara i jɔɔn fɛ. Kɔni karanden wo tereɛ ye borila Piyeri ko: a fɔlɔ sera kaburu da la.

⁵ A ka a mabirin ka a ja mala kaburu kɔndɔ ka kasanke le dɔrɔn yen, kɔni a ma don.

⁶ Simōn Piyeri, mēn tereɛ ye a kɔfɛ, wo fanan nara. A donda kaburu kɔndɔ, ka kasanke yen lani ye.

⁷ Bitiran mēn tereɛ ye Isa kun na wo ni kasanke tereɛ sa yɔrɔ kelen, kɔni bitiran tereɛ ra kunbenni ka a la a ta fan ma.

⁸ Awa, karanden mēn fɔlɔ sera kaburu da la, wo fanan donda kaburu kɔndɔ. A ka a yen ka la a la ko Isa ra wuli.

⁹ Baa ii tereɛ ma sɛbɛli kuma wo jayen fɔlɔ, ikomin a tereɛ ye sɛbeni ja mēn dɔ ko Isa ri wuli ka bɔ suilu tɛma.

Isa ka a jɛɛ yiraka Mariyamu Makidalaka la

¹⁰ Wo kɔrɔ, karanden fila ka i kɔsɛ ii wara.

¹¹ Waati wo rɔ Mariyamu tereɛ ye kasila ko ma kaburu da la. A ye kasila ka a ja mala kaburu kɔndɔ.

¹² A ka mɛlɛka fila yen a bɛɛ gbɛni, woilu siini tereɛ Isa su tereɛ ye lani dinkira mēn dɔ kaburu kɔndɔ. Do siini a kun kɔrɔ, do siini a sen kɔrɔ.

¹³ Ii ka a fɔ a yɛ ko: «Musɔ, i kasila nfenna?» A ka a jabi: «Ka a masɔrɔn ii ra Maari su ta ka wa a ri, n ma a lɔn a ye yɔrɔ mēn dɔ.»

¹⁴ A banni wo fɔla, a tintan ɲa mɛn dɔ ka Isa yen, kɔni a tɛɛ ma a lɔn ni Isa le.

¹⁵ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «Muso, i kasila nfenna? I ye yon ɲininna?» Ikomin a tɛɛ ye muso ɲana ikɔ jiritu tii la, a ka a fɔ ko: «N fa, ni ile le ka a su ta ka wa a ri, a fɔ n yɛ i ka a la yɔrɔ mɛn dɔ, n ye wa a ta.»

¹⁶ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «Mariyamul!» A ka a ɲa tintan a la, ka a tuwa Heburu kan dɔ ko: «Rabuni» Wo kɔrɔ ye ko Karanmɔɔ.

¹⁷ Isa ka a jabi: «I kana ifasa n na, baa n ma yɛɛ fɔlɔ n Fa ma. Kɔni wa i fɔ n badenmailu yɛ ko: «N watɔ n Fa ma, a ni ai Fa fanan ma, n na Alla ma, a ni ai fanan na Alla ma.»»

¹⁸ Mariyam Makidalaka nara a fɔ karandenilu yɛ ko: «N da Maari yen!» A ka dantɛɛli kɛ ii yɛ a ka mɛn fɔ a yɛ.

Isa ka a jɛɛ yiraka karandenilu la

¹⁹ Lookun lon fɔlɔman kelen wo wura la, karandenilu tɛɛ ye bon do kɔndɔ, da sɔɔni ii ma ka a masɔrɔn ii silanni Yahudiyailu ɲɛmɔɔilu ɲɔ rɔ. Isa bɔra gbɛ rɔ ka na i lɔ ii tɛma ka a fɔ ii yɛ ko: «Alla ye ai jususuma!»

²⁰ A ka a fɔ waati mɛn dɔ, a ka a bolo yiraka ii la a ni a barasa. Karandenilu sawa ba kɛra ka a masɔrɔn ii ra Maari yen.

²¹ Isa ka a fɔ ii yɛ fanan ko: «Alla ye jususuma di ii ma! Ikomin n Fa le ka n kelaya, nde fanan di aile kelaya.»

²² A banni kuma wo fɔla a ka fɔɲɔ fɛ ai ma ka a fɔ ko: «Ai ye Nii Seniman sɔrɔn.

²³ Ni ai ka mɔɔ makoto a la julumun ma, wo tii makotoni Alla bolo. Kɔni ni ai ma mɛn makoto, wo tii tɛ makotoni Alla bolo.»

Isa ka a jere yiraka Tomasi la

²⁴ Nba, Tomasi ye Isa la karanden tan ni fila do le ri, mɔɔilu ye a fɔla mɛn ma ko Filani. Isa nara a lɔ a la karandenilu tɛma tuma mɛn na, Tomasi tun tɛ ye.

²⁵ Karandenilu ka a fɔ a yɛ ko: «An da Maari yen!» Kɔni a ka ii jabi: «Ni n ma poyinti nɔ yen a bolo rɔ, ni n ma n bolokoyini la poyinti nɔ rɔ, ni n ma n bolo la a barasa kɔndɔ, n tɛ lala a la fewu.»

²⁶ Lookun kelen tamin kɔ rɔ, karandenilu ka ii ladɛn kokura bon na. Ii la ladɛn wo rɔ, Tomasi tɛrɛ ye ii tɛma. Ii tɛrɛ ra da sɔɔ. Isa nara ka i lɔ ii tɛma ka a fɔ ii yɛ ko: «Alla ye jususuma di ii ma!»

²⁷ A ka a fɔ Tomasi yɛ ko: «I bolokoyini ladon n bolo ma, i ye n bolo yen; i bolo ladon n barasa kɔndɔ. I kana to lemɛniyabaliya rɔ, kɔni lemɛniya.»

²⁸ Tomasi ka a jabi: «N Maari, a ni n Alla!»

²⁹ Isa ka a fɔ a yɛ ko: «Ka a masɔrɔn i ra n yen, wo le ka i lemɛniya n ma. Duwawu ye ii yɛ mɛnilu ma n yen a ni mɛnilu lemɛniyara n ma.»

³⁰ Isa ka kabannako siyaman kɛ a la karandenilu ɲakɔrɔ mɛn sɛbɛni tɛ kitabu ɲin kɔndɔ.

³¹ Kɔni, ɲin bɛɛ tɛrɛ sɛbɛni de sani ai ye lemɛniya Isa la waati mɛn ko ɲɛnematomɔnin de, a ni ale le ye Alla Dɛncɛ de. Ai wa lemɛniya a ma, ai ri ɲɛnemaya banbali sɔrɔn ale tɔɔ rɔ.

21

Isa ka a jere yiraka a la karandenilu la dala da la

¹ Waati wo tamin kɔ rɔ, Isa ka a jere yiraka a la karandenilu la Tiberiyasi Dala da la. A ka a jere yiraka wo ɲa le ma.

² Simōn Piyeri, Tomasi mēn ye kilila ko Filani, a ni Natanayeli mēn bōni Kana mēn ye Kalile mara rō, wo ni Sebede dence fila, a ni karanden fila do, wo bēē tēē ye i jōōn fē.

³ Simōn Piyeri ka a fō ii yē ko: «N watō jēē faa diya.» Ii ka a fō a yē ko: «An fanan di wa i kōfē.» Ii bōra ka yēē kulun kōndō. Su kelen wo rō, ii ma foyi mira.

⁴ Wo sōōma da la, Isa tēē ye dala da la, kōni a la karandenilu ma a lōn ko ni Isa le ye.

⁵ Isa ka a fō ii yē ko: «N denilu, ai ra jēē do sōrōn wa?» Ii ka a jabi: «Eēn.»

⁶ A ka a fō ii yē ko: «Ai ye jōō lafilu kulun bolokin-inma fan fē, ai ri jēē mira.» Ii ka jōō lafilu wo rō, ii tēē ti se a masōmōnna jēē siyaman bolo.

⁷ Wo rō karanden mēn duman tēē Isa yē, wo le ka a fō Piyeri yē ko: «Maari le!» Wo ka a tēēn duruki gbansan ye Simōn Piyeri kan na. Awa, a ka a mēn tuma mēn na ko Maari le, a ka duruki wo tēsidi, ka i juran ji rō ka wa Isa tēēn ye.

⁸ Karanden doilu ni kulun nara a ni jēē siyaman ba a ni jōō, baa a tēē ma jan bakē dala da la, ko a ri mēteri kēmē jōōn bō.

⁹ Ii se mēn kēni gbelema ii ka jēē do yen janinna sinkōn ta la, a ni buru.

¹⁰ Isa ka a fō ii yē ko: «Ai ye ai la jēē do ta, a nani mēn di.»

¹¹ Simōn Piyeri yēlāra kulun kōndō ka jōō sōmōn ka jēē kunba kēmē a ni biloolu ni sawa mira. Hali jēē wa siyaya bakē jōō ti a rafarafarala.

¹² Isa ka a fō ii yē ko: «Ai ye na dabō kē.» Karanden woilu si ma susu ka a majininka ko: «Yon de i ri?» Ii ka a lōn ko Maari le.

¹³ Isa ka buru ta ka a ratala ii la, ka jεε fanan dataala ii la.

¹⁴ Isa wuli ka bɔ saya rɔ, a yiraka sawanan de tεε ye a la karandenilu la.

Isa ka Piyeri fεεfεε

¹⁵ Ii banni dabɔla, Isa ka a fɔ Simɔn Piyeri ye ko: «Yuhana dence Simɔn, n duman i ye ka tamin do jin bεε la wa?» A ka a jabi: «Ɔɔn Maari, i ka a lɔn ko i duman n ye.» Isa ka a fɔ a ye ko: «I ye n na saa denninilu balo.»

¹⁶ A ka a fɔ a ye fanan ko: «Yuhana dence Simɔn, n duman i ye wa?» Piyeri ka a jabi: «Ɔɔn Maari, i ka a lɔn ko i duman n ye.» Isa ka a fɔ a ye ko: «I ye kε n na saa kɔnɔgbenna le ri.»

¹⁷ A ka a fɔ a ye a siɲa sawanan dɔ ko: «Yuhana dence Simɔn, n duman i ye wa?» Piyeri niiafinda, baa Isa ra a mapininka fɔ siɲa sawa ko: «N duman i ye wa?» A ka a jabi: «Maari, i ka ko bεε lɔn. I ka a lɔn ko i duman n ye.» Isa ka a fɔ a ye ko: «I ye n na saa denninilu balo.»

¹⁸ N ye tɲa le fɔla i ye ko: i tεε ye denninya rɔ waati mɛn dɔ i tεε ye i la kurusi yala sidila ka wa yɔrɔ rɔ, yɔrɔ mɛn ta duman i ye, kɔni i wa kɔrɔya tuma mɛn na, i ri i bolo rasɔmɔn, mɔɔ gberε ri i sidi ka i lawa yɔrɔ rɔ, yɔrɔ mɛn i tε a fε ka wa.»

¹⁹ Isa ka kuma wo fɔ ka Piyeri sa ɲa yiraka, a ri mɛn kε sa a ri Alla tɔɔ gbiliya. Wo rɔ a ka a fɔ a ye ko: «Bila n kɔfε.»

Karanden mɛn duman tεε Isa ye

²⁰ Piyeri ka kɔfɛnε, ka Isa la karanden yen mɛn duman a ye, a ye taamala ii kɔfε. A la karanden

mɛn tɛɛ yɛ a kɔfɛ dɔnnin waati la, mɛn ka a kun la a sisi rɔ ka a fɔ a yɛ ko: «Yon yɛ i janfala?»

²¹ Piyɛri ka a yen ka a fɔ Isa yɛ ko: «Nin don? A ko di?»

²² Isa ka a jabi: «Ni a duman n yɛ a yɛ to dunɔɓa rɔ haan n yɛ na waati mɛn dɔ, wo tɔnɔɓuman ja la i ma? Ile, bila n kɔ!»

²³ Kuma wo kosɔn, a tɛɛ yɛ fɔla fan bɛɛ baden-mailu tɛma ko karanden wo ti faala. Kɔni Isa ma a fɔ ko ale ti faala, kɔni ko: «Ni a duman n yɛ a yɛ to dunɔɓa rɔ haan n yɛ na waati mɛn dɔ, wo tɔnɔɓuman ja la i ma?»

²⁴ Karanden kelen wo le kɛla a la sereya ri a la ko bɛɛ rɔ a ni a ka ko bɛɛ sɛbɛ. An ka a lɔn ko a la sereya yɛ tɔɓa le ri.

²⁵ Isa ka ko gbɛɛ siyaman kɛ, mɛnilu ma sɛbɛ yan. Ni wo kelen kelenna bɛɛ tun sɛbɛra, kitabu mɛnilu tun di sɛbɛ wo rɔ, woilu tun tɛ kun dunɔɓa rɔ.

lxxx

Alla la Kitabu Seniman
Portions of the Holy Bible in the Sankaran Maninka
language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue
Sankaran Maninka de Guinée

copyright © 2022 Pioneer Bible Translators

Language: Sankaran Maninka

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 15 May 2025

bb49d365-c43a-57d0-a386-570745648030